

般若赞

龙树菩萨 造
索达吉堪布 译

梵语：札匝巴绕莫达多章
藏语：西绕戒帕如德辛莫多巴
汉语：般若赞

顶礼出有坏般若佛母！

般若
颂赞

您身皆无过，无过者得见，
无量无分别，般若我礼敬。
无染如虚空，无戏无文字，
谁见无边您，彼即见如来。
富德圣母您，佛陀众生师，
有别不可知，如月及月光。
佛法之先行，坚信慈母您，
顺利成悲主，无等大至尊。
一次正思维，如理慧观您，
彼亦定得见，有义之悉地。
现喜他利尊，一切诸勇士，
生育养育者，您是仁慈母。
因佛世间主，悲尊悉汝子，
是故善妙您，众生之祖母。

无垢波罗蜜，一切悉圆满，
诸时随从您，如众星捧月。
依于所化众，所有诸如来，
众理种种名，唯一称赞您。
犹如诸露珠，值遇太阳光，
反方之辩难，逢汝则灭亡。
您令众凡愚，闻而生畏惧，
智者得慰藉，现见是寂静。
谁依怙主您，于汝尚无执，
何况于他者，焉能起贪嗔？
您不从何来，亦非有所去，
故于一切处，智者皆不缘。
如是了知您，思维而修行，
由修得解脱，此是大稀奇！
见您则束缚，不见亦束缚，
见您则解脱，不见亦解脱。
奇哉稀有母，具名贤良母，
难悟如幻术，亦现亦不现。
佛陀辟支佛，声闻定依母，
唯您解脱道，如是余定无。
为利众有情，而于名言中，
慈悲世怙主，亦说不说汝。

于此谁赞汝，无相无染污，
超越语境母，您终无所依。
如是于世俗，我等语如是，
您虽无所赞，称赞极涅槃。
由此赞般若，我积诸福善，
愿世无有余，同趋智慧度。

般若赞，阿闍黎圣龙树造圆满。
克什米尔班智达特列布巴和罗匝瓦智慧由梵译藏。

༄༅། །འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྣང་
བ་ཚོགས་སུ་བཅད་པ་བཞུགས་སོ། །

圣般若摄颂

索达吉堪布 恭译

ཏྲུ་གར་རྒྱན་དུ། ལྷུ་བྱ་རྩྭ་བ་རམི་ཏུ་སལ་ལྷུ་ཡ་གུ་གླ།

梵语：阿雅占嘉巴绕莫达萨匝雅嘎塔

བོད་རྒྱན་དུ། །འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྣང་བ་

ཚོགས་སུ་བཅད་པ།

藏语：帕巴西绕戒啞如德辛巴都巴策色嘉巴

汉语：圣般若摄颂

འཕགས་པ་འཇམ་དབལ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།

顶礼圣者文殊师利！

དེ་ནས་ཡང་བཙོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་འཁོར་བཞི་པོ་དེ་དག་ཡང་དག་པར་

一
般
若
摄
颂

རབ་ཏུ་དགའ་བར་མཛད་པའི་སྲིད། ཡང་ཤེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་སྲིབ་པ་འདི་སྟོན་
ཅིང། དེའི་ཚེ་ཚོགས་སུ་བཅད་པ་འདི་དག་བཀའ་སྣལ་ཏོ། །

尔后世尊为彼等四众眷属皆大欢喜，复说
此般若波罗蜜多。尔时，世尊说此等偈曰：

དགའ་དང་གུས་དང་དད་པའི་མཚོག་ནི་ཉེར་བཞག་སྟེ། །

心怀喜敬最胜信，

སྦྱིབ་པ་ཉོན་མོངས་བསལ་ནས་དྲི་མ་ལས་འདས་པ། །

除盖烦恼而离垢，

འགོ་དོན་མངོན་ལུགས་དེས་བས་ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་སྲིབ། །

行众生利寂静者，

གང་ལ་དཔའ་རྣམས་སྦྱོད་པ་དེ་ནི་མཉན་པར་གྱིས། །

请听般若勇士行。

འཛམ་བུའི་གླིང་འདིར་ཚུ་ལྷུང་ཇི་སྟེད་ཅིག་འབབ་ཅིང། །

此赡部洲诸河流，

མེ་ཏོག་འབྲས་ལྡན་སྤོན་དང་ནགས་ཚལ་སྦྱེད་བྱེད་པ། །

具花果药林得生，

མ་དྲོས་གནས་པའི་ལྷུ་དབང་ལྷུ་བདག་རྟེན་གནས་ཏེ། །

悉源住无热恼海，

དེ་ནི་སྐྱེ་ཡི་བདག་པོ་དེ་ཡི་མཐུ་དཔལ་ཡིན། །
 龙王龙主威神力。
 རྒྱལ་བའི་ཉན་ཐོས་པ་དག་ཇི་སྟེང་ཚོས་སྟོན་དང། །
 如是佛之诸声闻，
 འཆད་དང་རིགས་པ་དག་དང་ལྡན་པར་བརྗོད་པ་དང། །
 说法讲法依理论，
 མཚོག་འཕགས་བདེ་བ་བྱེད་དང་དེ་ཡི་འབྲས་ཐོབ་པ། །
 获无上乐得彼果，
 དེ་དག་ཀུན་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེས་བུའི་མཐུ། །
 皆依如来威德力。
 ཅི་ཕྱིར་ཞེན་རྒྱལ་བས་ཚོས་རྒྱལ་གང་བསྟན་པ། །
 何故如来宣法理，
 དེ་ལ་མི་མཚོག་སྟོབ་མར་གྱུར་པས་མངོན་བསྐྱབས་ཤིང། །
 佛陀弟子修学彼，
 མངོན་སུམ་བྱས་ནས་བསྐྱབས་པ་ཇི་བཞིན་སྟོན་བྱེད་དེ། །
 现前所学如实说，
 སངས་རྒྱས་མཐུས་བྱེད་རང་གི་སྟོབས་ཀྱི་མཐུས་མ་ཡིན། །
 佛威力致非自力。

གང་ལ་ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་མཚོག་མི་དམིགས་ཤིང་། །
 最胜般若不可得，
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ལ་མི་དམིགས་བྱང་ཆུབ་སེམས་མི་དམིགས། །
 菩萨觉心皆不得，
 དེ་སྐད་ཐོས་ནས་མོངས་པ་མེད་ཅིང་མི་སྐྱབ་པ། །
 闻此无痴不恐惧，
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་དེ་ནི་བདེ་གཤེགས་ཤེས་རབ་སྟོན། །
 彼菩萨行善逝智。
 གཟུགས་མེད་ཚོར་བ་མེད་ཅིང་འདུ་ཤེས་སེམས་པ་མེད། །
 色无受无想行无，
 དེ་ལ་རྣམ་ཤེས་གནས་ནི་རྟུལ་ཙམ་ཡོད་པ་མིན། །
 识处纤尘亦非有，
 དེ་ཚོས་ཀུན་ལ་མི་གནས་གནས་པ་མེད་པར་སྟོན། །
 不住万法无住行，
 ཡོངས་སུ་གཟུང་མེད་བདེ་གཤེགས་རྣམས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་འཕྲོབ། །
 无取获诸佛菩提。
 ཇི་ལྟར་ཀུན་ཏུ་རྒྱ་བ་ཐེང་ཅན་ཤེས་པ་ཡིས། །
 如遍行派之具鬘，

一
若
摄
颂
释

དམིགས་མེད་སྲུང་པོ་རྣམ་པར་འཛིག་པ་འབྱུང་བ་ལྟར། །

慧观无缘灭蕴得，

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ཞིག་དེ་ལྟར་ཚོས་ཤེས་པ། །

菩萨通晓如此法，

མྱ་ངན་འདས་ལ་མི་རེག་དེ་ནི་ཤེས་རབ་གནས། །

不证涅槃彼住智。

ཡང་འདི་ཤེས་རབ་འདི་ནི་གང་ཡིན་སྲུ་ཡི་ཡིན། །

此慧为何属何者？

གང་ལས་ཡིན་ཞེས་ཚོས་འདི་ཐམས་ཅད་སྟོང་བར་རྟོགས། །

何来思择法皆空，

ཉེ་བར་བརྟགས་ནས་ལྷུ་པ་མེད་ཅིང་སྐྱག་མེད་པ། །

详察无沉无畏惧，

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཉེ་བ་ཡིན། །

彼菩萨即近菩提。

གལ་ཉེ་མི་ཤེས་བཞིན་དུ་གཟུགས་སུ་འདུ་ཤེས་ཤིང་། །

设若不知有色想，

ཚོར་བ་སེམས་པ་རྣམ་ཤེས་སྲུང་པོར་སྟོན་བྱེད་ན། །

受行识蕴而行持，

ལུང་འདི་སྣོད་ཞེས་རྟོག་ན་འང་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་ནི། །
 思此蕴空而菩萨，
 མཚན་མ་ལ་སྣོད་སྐྱེ་མེད་གནས་ལ་དད་མ་ཡིན། །
 持相非信无生理。
 གང་ཞིག་ག་ཟུགས་མིན་ཚོར་མིན་འདུ་ཤེས་སེམས་པ་མིན། །
 非色非受非想行，
 རྣམ་པར་ཤེས་ལ་མི་སྣོད་གནས་པ་མེད་པར་སྣོད། །
 于识不行无住行，
 དེ་ནི་སྣོད་ཅེས་བྱ་བར་མི་དམིགས་ཤེས་རབ་བརྟན། །
 彼不缘行智慧坚，
 སྐྱེ་མེད་སློ་ལྡན་ཉིང་འཛིན་ཞི་བ་མཚོག་ལ་རེག། །
 具无生智胜寂定。
 བྱང་ཚུབ་སེམས་གང་དེ་ལྟར་འདིར་བདག་ཞིར་གནས་པ། །
 菩萨于此自寂静，
 དེ་ནི་སྣོན་གྱི་དེ་བཞིན་ག་ཤེགས་པས་ལུང་བསྟན་ཡིན། །
 彼是前佛所授记，
 བདག་ནི་མཉམ་པར་བཞག་ཅེའམ་ལངས་ཞེས་སྣོན་སེམས་མེད། །
 彼无我入起定想，

一
若
攝
頌
釋

ཅི་སྤྱིར་ཞེན་ཚུལ་གྱི་རང་བཞིན་ཡོངས་ཤེས་སྤྱིར། །

因彻知法自性故。

དེ་ལྟར་སྤྱོད་ན་བདེ་གཤེགས་རྣམས་གྱི་ཤེས་རབ་སྤྱོད། །

若如是行行佛智，

དེས་ནི་སྤྱོད་མེད་སྤྱོད་པ་ཡིན་པར་རབ་ཤེས་སྤྱིར། །

彼知无行真行故，

ཚུལ་གང་སྤྱོད་པ་དེ་ཡང་དམིགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། །

行持何法皆不缘，

འདི་ནི་ཤེས་རབ་པ་རོལ་སྤྱིན་མཚོག་སྤྱོད་པ་ཡིན། །

此即行持胜般若。

གང་ཞིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་དེ་ནི་མེད་ཅེས་བྱ། །

何法非有彼称无，

བྱིས་པ་རྣམས་གྱིས་དེར་བརྟགས་ཡོད་དང་མེད་པར་བྱེད། །

凡愚观其为有无，

ཡོད་དང་མེད་པ་འདི་གཉིས་མེད་པའི་ཚུལ་ཡིན་ཏེ། །

有无此二是无法，

བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་གང་གིས་འདི་ཤེས་ངེས་པར་འབྱུང། །

菩萨知此则定离。

གང་འདིར་སྤང་བོ་ལྔ་དག་སྦྱུ་མ་འདྲར་གཤམ་གྱིང་། །

此知五蕴如幻术，

སྦྱུ་མ་གཞན་དང་སྤང་བོ་གཞན་དུ་མི་བྱེད་ལ། །

不执幻蕴各相异，

སྒྲ་ཚོགས་འདུ་གཤམ་བྲལ་ཞིང་ཉེ་བར་ཞི་སྦྱོང་བ། །

离种种想寂灭行，

འདི་ནི་གཤམ་རབ་པ་ལོ་ལྷན་མཚོགས་སྦྱོང་བ་ཡིན། །

此即行持胜般若。

དགེ་བའི་བཤམ་དང་ལྡན་ཞིང་ལྷག་མཐོང་ལྡན་གྱུར་བ། །

具善知识具胜观，

རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡུམ་ཐོས་སྒྲགས་པར་ཡོང་མི་འགྱུར། །

闻诸佛母全无惧。

གང་ཞིག་སྤྲིག་པའི་གྲོགས་ལྡན་གཞན་གྱི་དྲིང་འཛོག་པ། །

谁依恶友仰仗他，

དེ་ནི་སྦྱོང་སོ་མ་བཏང་རྒྱུ་རེག་ཞིག་པ་བཞིན། །

彼如新罐触水毁。

ཅི་བྱིར་འདི་ནི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དབང་བྱ་གཞན། །

何故此者名菩萨？

ཆགས་པ་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་ལ་ཆགས་པ་ཟད་པར་འདོད། །

能断贪求尽诸贪，

རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཆགས་མེད་གྱུར་ལ་རེག། །

无贪获证佛菩提，

དེས་ན་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མིང་ཐོབ་བོ། །

是故此得菩萨名。

ཅི་ཕྱིར་དེ་ནི་སེམས་དཔའ་ཆེ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། །

何故彼名大菩萨？

སེམས་ཅན་ཚོ་ཆོགས་རྣམས་མང་པོའི་མཚོག་ཏུ་གྱུར་པ་དང་། །

堪为有情众之最，

སེམས་ཅན་ཁམས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཆེན་པོ་གཅོད་པ་སྟེ། །

断众生界诸重见，

དེ་ཕྱིར་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཞེས་ནི་རབ་བརྗོད་དོ། །

是故得名大菩萨。

གཏོང་བ་ཆེ་དང་སྒྲོ་ཆེ་བ་དང་མཐུ་ཆེ་དང་། །

大施大慧及大力，

རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་མཚོག་ལ་ཞུགས་པ་དང་། །

趋入诸佛胜大乘，

གོ་ཚ་ཚེན་པོ་བགོས་ཤིང་བདུད་ཀྱི་སྐྱུ་འདུལ་བ། །
 披大铠甲降魔幻，
 དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་སེམས་དཔའ་ཚེ་ཞེས་རབ་ཏུ་བཟོད། །
 是故得名大菩萨。
 དབེར་ན་སྐྱུ་མ་མཁན་གྱིས་བཞི་མདོར་སྐྱུལ་བྱས་ཏེ། །
 幻师十字街幻变，
 སྐྱེ་བོ་པལ་ཚེར་མགོ་མང་བྱེ་བ་གཙོད་བྱེད་པའི། །
 多士众首斩千万，
 བསད་བྱ་དེ་དག་ཅི་འདྲ་དེ་ལྟར་བྱང་ཚུབ་སེམས། །
 所杀如是菩萨知，
 འགོ་ཀུན་སྐྱུལ་འདྲར་རབ་ཤེས་དེ་ལ་འཛིགས་པ་མེད། །
 众生如化无畏惧。
 གཟུགས་དང་འདུ་ཤེས་ཚོར་བ་དང་ནི་སེམས་པ་དང་། །
 色想受行以及识，
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་བཅིངས་མ་གྲོལ་ཡོད་པ་མིན། །
 未缚未解本非有，
 དེ་ལྟར་བྱང་ཚུབ་ལ་འཇུག་ཞུམ་པའི་སེམས་མེད་པ། །
 行持菩提无怯心，

འདི་ནི་གང་ཟག་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་གོ་ཚ་མཚོག།

此是正士胜铠甲。

ཅི་ཕྱིར་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་ཐེག་ཚེན་བྱ་ཞེ་ན།།

何名菩提之大乘？

དེ་གང་ཞོན་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བྱ་ངན་སྒྲོ།།

乘之令众趋涅槃，

ཐེག་པ་འདི་ནི་མཁའ་འདྲ་གཞལ་མེད་ཁང་ཚེན་ཏེ།།

此乘如空无量殿，

དགའ་སྦྱིད་བདེ་བ་མངོན་པར་ཐོབ་བྱེད་ཐེག་པའི་མཚོག།

得喜乐安最胜乘。

གང་ཞིག་ཞོན་ནས་ཕྱོགས་སུ་འགོ་བ་དམིགས་སུ་མེད།།

谁乘去所不可得，

བྱ་ངན་འདས་པར་འགོ་བར་གསུངས་པ་འགོ་མི་དམིགས།།

谓趋涅槃实不得，

དཔེར་ན་མེ་ཤི་དེ་ཡི་འགོ་རྒྱ་མེད་པ་བཞིན།།

譬如火灭无去处，

རྒྱ་དེས་དེ་ནི་བྱ་ངན་འདས་ཞེས་རབ་ཏུ་བརྗོད།།

因是称说彼涅槃。

བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སྡོམ་གྱི་མཐའ་དང་བྱི་མཐའ་དང་། །

菩萨前际与后际，

ད་ལྟར་བྱང་བར་མི་དམིགས་དུས་གསུམ་དག་པ་སྟེ། །

现在不得三时净，

གང་དག་དེ་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་སྟོས་མེད་དེ། །

彼是无为无戏论，

འདི་ནི་ཤེས་རབ་པ་ལོལ་བྱིན་མཚོགས་སྟོན་པ་ཡིན། །

此即行持胜般若。

བྱང་ཚུབ་སེམས་མཁས་རིག་པ་གང་གི་དུས་ཀྱི་ཚེ། །

菩萨通晓证知时，

སྐྱེ་མེད་ནམ་པར་བསམས་ཏེ་འདི་ལྟར་སྟོན་བྱེད་ཅིང་། །

思维无生如此行，

སྙིང་རྗེ་ཚེན་པོ་བསྐྱེད་ཀྱང་སེམས་ཅན་འདུ་ཤེས་མེད། །

起大悲无众生想，

འདི་ནི་ཤེས་རབ་པ་ལོལ་བྱིན་མཚོགས་སྟོན་པ་ཡིན། །

此即行持胜般若。

གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་འདུ་ཤེས་སྣུལ་བསྔལ་འདུ་ཤེས་སྐྱེད། །

若起众生痛苦想，

འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བྱ་སྲུག་བསྐྱེད་སྲུང་སྦྱོམ་སྦྱི། །

思利众生除痛苦，

བདག་དང་སེམས་ཅན་ཡོངས་རྫོག་བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔའ་སྦྱི། །

执我众生之菩萨，

འདི་ནི་ཤེས་རབ་པ་ལོ་ལྟུན་མཚོག་སྦྱོང་མ་ཡིན། །

此非行持胜般若。

བདག་ཅི་འདྲ་བ་དེ་འདྲར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཤེས། །

知诸有情与我同，

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཅི་འདྲ་དེ་འདྲར་ཚོས་ཀྱུན་ཤེས། །

知一切法如众生，

སྦྱི་བ་མེད་དང་སྦྱི་བ་གཉིས་ཀར་མི་རྫོག་པ། །

无生与生不分别，

འདི་ནི་ཤེས་རབ་པ་ལོ་ལྟུན་མཚོག་སྦྱོང་བ་ཡིན། །

此即行持胜般若。

འཇིག་རྟེན་དག་ན་ཚོས་མིང་ཇི་སྟེད་ཡོངས་བརྗོད་པ། །

世说尽其有名法，

ཀུན་ལ་སྦྱི་བ་དང་ནི་ཡང་དག་འདས་སྤངས་ནས། །

普皆离生真实灭，

ཡེ་ཤེས་འཛི་མེད་དམ་པ་དེ་ལས་གཞན་མེད་ཐོབ། །

唯得无死妙本智，

དེ་ཕྱིར་འདི་ནི་ཤེས་རབ་པ་ལོ་ལ་ཕྱིན་ཅེས་བྱ། །

故名般若波罗蜜。

བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་གང་ཞིག་དོགས་མེད་དེ་ལྟར་སྤྱོད། །

菩萨无虑如此行，

ཤེས་རབ་ལྡན་དེ་མཉམ་ཉིད་གནས་པར་ཤེས་པར་བྱ། །

知具妙慧住等性，

ཚོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་ལྷུང་བ། །

彻了诸法无自性，

འདི་ནི་ཤེས་རབ་པ་ལོ་ལ་ཕྱིན་མཚོག་སྤྱོད་པ་ཡིན། །

此即行持胜般若。

སྐབས་དང་པོའོ། །

第一品终

གང་ཞིག་གཟུགས་ལ་མི་གནས་ཚོར་ལ་མི་གནས་ཤིང་།

不住于色不住受，

གང་ཞིག་འདུ་ཤེས་མི་གནས་སེམས་པར་མི་གནས་ལ། །

不住于想不住行，

རྣམ་ཤེས་གང་མི་གནས་པ་ཚོས་ཉིད་གནས་པ་སྟེ། །

不住何识住法性，

འདི་ནི་ཤེས་རབ་པ་ལོ་ལྷན་མཚོག་སྟོན་པ་ཡིན། །

此即行持胜般若。

རྟག་དང་མི་རྟག་བདེ་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་སྤྲུག་མི་སྤྲུག། །

乐苦爱厌常无常，

བདག་དང་བདག་མེད་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་དེ་བཞིན་སྟོང་། །

我与无我真如空，

འབྲས་བུ་ཐོབ་དང་དགྲ་བཅོམ་ས་ལ་མི་གནས་གིང་། །

得果罗汉皆不住，

རང་རྒྱལ་ས་དང་དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་སང་མི་གནས། །

不住独觉及佛地。

ཇི་ལྟར་འདྲེན་པ་འདུས་མ་བྱས་ཁམས་མི་གནས་གིང་། །

导师不住无为界，

དེ་བཞིན་འདུས་བྱས་ལ་ཡང་མི་གནས་གནས་མེད་སྟོན། །

不住有为无住行，

དེ་ལྟར་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་གནས་ལ་གནས་མེད་གནས། །

如是菩萨无住住，

གནས་མེད་གནས་ཡིན་འདི་ནི་རྒྱལ་བས་གནས་པར་གསུངས། །

无住即住佛说住。

གང་དག་བདེ་གཤེགས་ཉན་ཐོས་འགྱུར་བར་བྱ་སྒྲུལ་དང་། །

思成善逝之声闻，

རང་སངས་རྒྱས་དང་དེ་བཞིན་ཚོས་རྒྱལ་འགྱུར་འདོད་པ། །

欲成独觉成佛陀，

བཟོད་པ་འདི་ལ་མ་བརྟེན་ཐོབ་པར་མི་རུས་ཏེ། །

不依此忍不能得，

དབེར་ན་པ་རོལ་ཚུ་རོལ་འགྲོ་རོགས་མི་མཐོང་བཞིན། །

如同不见此彼岸。

ཚོས་འཆད་པ་དང་ཉན་དང་བཤད་བྱ་གང་ཡིན་དང་། །

讲法听闻所说法，

འབྲས་བུ་ཐོབ་དང་རྐྱེན་རྒྱལ་དེ་བཞིན་འཛིག་རྟེན་མགོན། །

证果缘觉世怙主，

མཁས་པ་གསལ་བས་ཐོབ་པའི་སྐྱ་ངན་འདས་གང་ཡིན། །

明智所得之涅槃，

དེ་ཀླན་སྐྱ་མ་ལྟ་བུར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བསྐྱེད། །

此皆如幻如来言。

གང་ཟག་བཞི་པོ་འདི་དག་དེ་ལ་མི་སྐྱག་སྟེ། །

四种行者不畏彼，

རྒྱལ་སྤྲུལ་བ་དེན་ལ་མཁས་དང་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པ་དང་། །

知谛佛子不退转，

དག་བཅོམ་དྲི་མ་བསལ་ཞིང་སོམ་ཉི་སྤངས་པ་དང་། །

罗汉除垢断怀疑，

བཞི་པ་དགེ་བའི་བཤེས་གྱིས་ཡོངས་སུ་ཟེན་པའོ། །

四善知识所摄持。

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཁས་རིག་དེ་ལྟར་སྦྱོང་བ་ནི། །

明智菩萨如是行，

དག་བཅོམ་ས་ལ་མི་སྦྱོབ་རྒྱུན་ཉོག་ས་ལ་མིན། །

不学罗汉缘觉地，

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་ཆེད་དུ་སངས་རྒྱལ་ཚོས་རྗེས་སྦྱོབ། །

为一切智学佛法，

གང་ཞིག་སྦྱོབ་མི་སྦྱོབ་ལ་མི་སྦྱོབ་དེ་སྦྱོབ་ཡིན། །

一无所学即为学。

གཟུགས་འཕེལ་ཡོངས་སུ་ཉམས་དང་ཡོངས་སུ་གཟུང་ཕྱིར་མིན། །

色增减取故非学，

ཚོས་རྣམས་སྣ་ཚོགས་ཡོངས་སུ་གཟུང་བྱིང་མི་སློབ་པར། །
 非执种种诸法学，
 སློབ་ཅིང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱང་ཡོངས་འཛིན་ལ། །
 学亦缘取一切智，
 དེས་འབྱུང་གང་ཡིན་འདི་ནི་ཡོན་ཏན་དགའ་བའི་སློབ། །
 定生此即喜德学。
 གཟུགས་ནི་ཤེས་རབ་མ་ཡིན་གཟུགས་ལ་ཤེས་རབ་མེད། །
 色非智慧色无智，
 རྣམ་ཤེས་འདུ་ཤེས་ཚོར་དང་སེམས་པ་འདི་དག་ནི། །
 识想受行皆非智，
 ཤེས་རབ་མ་ཡིན་འདི་དག་ལ་ཡང་ཤེས་རབ་མེད། །
 此等中亦无有智，
 འདི་ནི་ནམ་མཁའི་ཁམས་དང་མཚུངས་ཏེ་ཐ་དད་མེད། །
 此同虚空无异体。
 དམིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ནི་ལ་མཐའ་མེད། །
 所缘自性无有边，
 སེམས་ཅན་རང་བཞིན་གང་ཡིན་དེ་ཡང་ལ་མཐའ་མེད། །
 有情自性亦无边，

一
若
攝
頌
釋

ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ཡང་ཕ་མཐའ་མེད། །

虚空界性亦无边，

འཛིག་རྟེན་མཁྱེན་པའི་ཤེས་རབ་དེ་ཡང་ཕ་མཐའ་མེད། །

世间解智亦无边。

འདུ་ཤེས་རྩུ་རོལ་ཡིན་ཞེས་འདྲེན་པས་ཡོངས་སུ་བསྐྱབས། །

导师说想是此岸，

འདུ་ཤེས་རྣམ་པར་བཞིག་ནས་སློང་བ་ཕ་རོལ་འགོ། །

破想而断趋彼岸，

གང་དག་འདུ་ཤེས་བྲལ་བ་འདི་ནི་རྗེས་ཐོབ་པ། །

离想得此到彼岸，

དེ་དག་ཕ་རོལ་ཕྱིན་ནས་སྟོན་པའི་བཀའ་ལ་གནས། །

彼等安住佛经意。

གལ་ཏེ་སྟོན་པས་ཀྱང་ནི་གརྩའི་བྱེ་རྟེན་གྱི། །

设佛恒河沙数劫，

བསྐྱལ་པར་བཞུགས་ཏེ་སེམས་ཅན་ཞེས་སྐྱ་ཡོངས་བསྐྱབས་ཀྱང་། །

住世普传众生音，

གཞོན་ནས་དག་པས་སེམས་ཅན་སྐྱེ་བར་ག་ལ་འགྱུར། །

本净有情岂能生？

འདི་ནི་ཤེས་རབ་པ་པོ་ལ་ཕྱིན་མཚོག་སྤྱོད་པ་ཡིན། །

此即行持胜般若。

གང་ཚེ་ང་ནི་པ་པོ་ལ་ཕྱིན་པའི་མཚོག་འདི་དང་། །

如来此述某一时，

མཐུན་པར་སྐྱ་གྱུར་དེ་ཚེ་སྔོན་གྱི་སྐྱེས་མཚོག་གིས། །

我随说胜波罗蜜，

མ་འོངས་པ་ཡི་དུས་ན་སངས་རྒྱས་འགྱུར་རོ་ཞེས། །

尔时先佛授记我，

ང་ལུང་བསྟན་པར་གྱུར་ཅེས་རྒྱལ་བ་དེ་སྐད་གསུངས། །

未来之时得成佛。

ཤེས་རབ་པ་པོ་ལ་ཕྱིན་པ་གང་ལ་མགོན་སྤྱོད་པ། །

怙主行持此般若，

འདི་ནི་གང་ཞིག་གྲས་བྱས་འཛིན་དང་ཚུབ་བྱེད་པ། །

何人恭敬而受持，

དེ་ལ་དུག་དང་མཚོན་དང་མི་དང་ཚུས་མི་ཚུགས། །

毒刃火水不害彼，

བདུད་དང་བདུད་གྱི་ཕྱོགས་ཀྱིས་སྐྱགས་ཀྱང་རྟེན་མི་འགྱུར། །

魔王魔眷亦无机。

ལ་ལས་བདེ་གཤེགས་ཡོངས་སུ་མུ་མུ་འདས་པ་ཡི། །
 有者于佛灭度已，
 མཚོན་རྟེན་རིན་ཚེན་བདུན་ལས་བྱས་ཤིང་མཚོན་བྱེད་ལ། །
 建七宝塔供养之，
 བདེ་བར་གཤེགས་པའི་མཚོན་རྟེན་དེ་དག་གསུམ་ཡི། །
 佛塔数等恒河沙，
 བྱེ་མ་སྟེང་གྱིས་བྱེ་བ་ཕྱག་སྟོང་ཞིང་བཀང་སྟེ། །
 遍满佛土千俱胝。
 ཡོངས་སུ་བརྟག་བཟུང་ཞིང་རྣམས་བྱེ་བ་མཐའ་ཡས་ན། །
 设若无边俱胝刹，
 སེམས་ཅན་ཇི་སྟེང་འཁོད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་གྱིས། །
 尽其所住众有情，
 ལས་གཞན་མི་བྱེད་ལྷ་ཡི་མེ་ཏོག་སྟོས་རབ་དང་། །
 唯以天花香涂香，
 བྱུག་པས་དུས་གསུམ་བསྐྱལ་བའམ་དེ་བས་ལྷག་མཚོན་ལ། །
 三时劫或过彼供。
 གང་ཞིག་གང་ལས་རྣམ་འབྲེན་སྟོབས་བཅུ་འབྱུང་འབྱུང་བ། །
 于生导师之十力，

བདེ་བར་གཤེགས་ཀྱི་ཡུམ་འདི་སྒྲིགས་བམ་ལ་བྲིས་ཏེ། །

佛母经函谁缮写，

འཆང་ཞིང་མེ་ཏོག་བྱུག་པས་བསྟི་སྟངས་བྱེད་གྱུར་ན། །

系带供奉花涂香，

མཚོད་རྟེན་བྱས་མཚོད་བསོད་ནམས་དེས་ནི་ཆར་མི་ཤོད། །

造塔供养福不及。

རྒྱལ་བའི་ཤེས་རབ་པ་ལོ་ལྟེན་འདི་རིག་སྒྲགས་ཆེ། །

佛此般若大明咒，

སེམས་ཅན་ཁམས་མང་མུ་ངན་སྒྲུག་བསྐྱེད་ཚུལ་ཞི་བྱེད། །

能灭有情众忧苦。

གང་དག་འདས་དང་གང་དག་ཕྱོགས་བཅུའི་འཛིག་རྟེན་མགོན། །

过去十方世间怙，

རིག་སྒྲགས་འདི་བསྐྱབས་སྒྲུབ་པའི་རྒྱལ་བོ་སླ་མེད་འགྲུར། །

学此明咒成药王。

གང་དག་ལན་དང་སྟོང་བཅུར་བཅས་པས་སྦྱུད་སྦྱོད་པ། །

行利心怀慈悲行，

རིག་སྒྲགས་འདི་ལ་བསྐྱབས་ནས་མཁམས་པ་བྱང་རྒྱུ་རེག། །

学此明咒智证觉。

一
若
摄
颂
释

འདུས་བྱས་བདེ་དང་འདུས་མ་བྱས་བདེ་གང་ཡིན་པ། །

当知有为无为乐，

བདེ་བ་དེ་ཀླན་འདི་ལས་བྱུང་བར་རིག་པར་བྱ། །

一切安乐由此生。

ས་བོན་བཏབ་ནས་ས་ལ་གནས་ཏེ་འབྱུང་འགྱུར་བ། །

种播于地将出生，

ཚོགས་པ་སྐྱེད་ནས་རྣམ་མང་གཟུགས་དག་རྣམ་པར་སྐྱེ། །

得以聚合生众色。

པ་རོལ་ཕྱིན་ལྔ་བྱང་ཚུབ་ཡོན་ཏན་རི་སྐྱེད་པ། །

五度菩提诸功德，

དེ་དག་ཀླན་ཀྱང་ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་ལས་སྐྱེ། །

此等皆由般若生。

འཁོར་ལོས་བསྐྱར་རྒྱལ་ལམ་གང་ནས་ནི་རྟག་འགོ་བ། །

轮王常由何道行，

ལམ་དེ་ཉིད་ནས་རིན་ཆེན་བདུན་དང་དཔུང་ཚོགས་ཀླན། །

七宝四兵经彼道，

གང་ནས་རྒྱལ་བའི་ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་འདི་འགོ། །

如来般若从何行，

དེ་ཉིད་ནས་ནི་ཡོན་ཏན་ཚོས་ཀྱན་འགོ་བར་འགྱུར། །

诸功德法随彼行。

རྒྱལ་བས་བརྒྱ་བྱིན་དྲི་བ་ཡོངས་དྲིས་ལན་གསོལ་པ། །

帝释提问请佛答，

གལ་ཏེ་གཞུང་གི་སྟེང་སངས་རྒྱས་ཞིང་གྱུར་ལ། །

设若恒河沙佛刹，

དེ་ཀྱན་རྒྱལ་བའི་རིང་བསྐལ་བྱུར་བུར་གཏམས་གྱུར་གྱང། །

盈满如来之舍利，

བདག་ནི་ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་པ་འདི་ཉིད་ལེན། །

然我取受此般若。

ཅི་སྤྲད་ཅེ་ན་སྐྱུ་གཏུང་མི་གུས་བདག་མ་ལགས། །

我非不敬舍利子，

འོན་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཡོངས་སུ་བསྐྱོས་པས་མཚོན་པར་བགྱ། །

般若熏修成应供，

དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་བརྟེན་མི་རིམ་གྱོ་ཐོབ་པ་ལྟར། །

如依王人受敬重，

སངས་རྒྱས་རིང་བསྐལ་ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་ལ་བརྟེན། །

佛陀舍利依般若。

རོར་སུ་རིན་ཆེན་ཡོན་ཏན་ཀྱན་ལྷན་རིན་ཐང་མེད། །
 具德无价摩尼珠，
 གཤམ་ཚེ་གང་དུ་སྐྱུལ་བ་དེ་ནི་ཕྱག་བགྱི་འོས། །
 置于何篋应礼敬，
 དེ་སྐྱུང་གུར་ཀྱང་གཤམ་ཚེ་ལ་ནི་དགའ་བ་གྱིད་དེ། །
 取出亦于篋爱重，
 ཡོན་ཏན་དེ་དག་རོར་སུ་རིན་ཆེན་དེ་ཡི་ལགས། །
 彼等功德即宝珠。
 དེ་བཞིན་ཤེས་རབ་པ་ལོལ་སྤྱིན་མཚོག་ཡོན་ཏན་གྱིས། །
 如是依胜般若德，
 རྒྱལ་བ་སྐྱ་དན་འདས་ཀྱང་རིང་བསྐྱེལ་མཚོད་བ་བརྟེས། །
 佛灭舍利得供养，
 དེ་ལྟས་གང་ཞིག་རྒྱལ་བའི་ཡོན་ཏན་འཛིན་འཚལ་དེས། །
 由此谁欲持佛德，
 ཤེས་རབ་པ་ལོལ་སྤྱིན་སྐྱང་འདི་ནི་ཐར་བ་ལགས། །
 应取般若此解脱。
 སྤྱིན་བ་སྤྱིན་པའི་སྤོན་དུ་འགོ་བ་ཤེས་རབ་སྟེ། །
 布施前行即智慧，

一
般
若
摄
颂

ཚུལ་ཁྲིམས་བཟོད་པ་བརྩོན་འགྲུས་བསམ་གཏན་དེ་བཞིན་ནོ། །

戒忍精进禅亦尔，

དགེ་ཚོས་ཚུད་མི་གཟན་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་འཛོན་པ་ཡིན། །

为善不损故摄持，

འདི་ནི་ཚོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཚུལ་གཅིག་སྟོན་པར་བྱེད། །

此示诸法唯一理。

དབེར་ན་འཛམ་བུའི་གླིང་ན་གིང་རྣམས་བྱེ་བ་སྟོང་། །

如瞻洲树千俱胝，

རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་རྣམ་པ་དུ་མ་གཟུགས་མང་བ། །

不同种种多形色，

གྲིབ་མར་གྱུར་པའི་གུངས་སུ་བརྗོད་པ་མ་གཏོགས་པར། །

唯说树影之一名，

གྲིབ་མ་སྣ་ཚོགས་མེད་ཅིང་བྱེ་བྲག་ཡོད་མ་ཡིན། །

影无种种无差别。

དེ་བཞིན་རྒྱལ་བའི་པ་རོལ་ཕྱིན་ལྷ་འདི་དག་གྱུང་། །

佛陀此五波罗蜜，

ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པའི་མིང་ཉིད་འཐོབ་པར་འགྱུར། །

亦得般若之名称，

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་བསྐྱོས་བྱས་ན། །

为遍知果普回向，

བྱང་ཆུབ་ཅེས་བྱ་དུག་པོ་འདི་ཀྱན་རོ་གཅིག་འགྲུར། །

六度一味归菩提。

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གལ་ཉེ་རབ་ཏུ་མི་ཤེས་བཞིན། །

菩萨若本未尽知，

གཞུགས་དང་འདུ་ཤེས་ཚོར་དང་སེམས་པ་རྣམ་པར་ཤེས། །

宣说色想受行识，

མི་ཉླག་ཡོངས་སུ་སྟོན་པ་བཅོས་ལ་སྦྱོད་པ་སྟེ། །

无常行持假般若，

མཁས་པ་ནམ་ཡང་ཚོས་རྣམས་འཛིག་པར་མི་བྱེད་དོ། །

智者永不坏诸法。

གང་ལ་གཞུགས་མིན་ཚོར་མིན་འདུ་ཤེས་མི་དམིགས་ཤིང་། །

非色非受不缘想，

རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་ཡིན་སེམས་པ་མི་དམིགས་ལ། །

不缘行识尽了知，

ཚོས་ཀྱན་སྐྱེ་མེད་སྟོང་བའི་ཆུལ་དུ་རབ་ཤེས་པ། །

万法无生空性理，

འདི་ནི་ཤེས་རབ་པ་པོ་ལ་བྱིན་མཚོགས་སྤྱོད་པ་ཡིན། །

此即行持胜般若。

ལ་ལས་གཞུང་ལྷུང་གི་བྱེ་སྟེང་ཞིང་རྣམས་ན། །

有化恒河沙数刹，

སེམས་ཅན་ཇི་སྟེང་འཁོད་ཀྱིན་དག་བཙམ་ཉིད་བརྒྱལ་བས། །

众生皆证罗汉果，

གང་གིས་ཤེས་རབ་པ་པོ་ལ་བྱིན་འདི་ཡིག་བྲིས་ཏེ། །

书此般若经函赠，

སེམས་ཅན་མཚོགས་ལ་སྐྱེགས་བྱིན་བསོད་ནམས་བྱུང་བར་འཕགས། །

最上有情福更胜。

ཅི་བྱིར་ཞེན་སྐྱེ་མཚོགས་དེ་དག་འདིར་བསྐྱབས་ནས། །

因说第一修学此，

ཚོས་རྣམས་མཐའ་དག་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་འདིར་སྟོན་བྱེད། །

能宣诸法此空性，

དེ་ཐོས་ཉན་ཐོས་སྐྱུར་དུ་རྣམ་པར་གྲོལ་ལ་རེག། །

闻彼声闻速解脱，

རང་རྒྱལ་བྱང་ལུབ་དང་ནི་སངས་རྒྱས་བྱང་ལུབ་རེག། །

证得独觉佛菩提。

ལྷ་གུ་མེད་པར་འཛིག་རྟེན་སྡོང་འབྲུང་ཡོང་མེད་ན། །

无芽世上不生树，

དེ་ལ་ཡལ་འདབ་མེ་རྟོག་འབྲས་སུ་ག་ལ་འབྲུང་། །

枝叶花果岂能出？

བྱང་ཚུབ་སེམས་མེད་རྒྱལ་འབྲུང་འཛིག་རྟེན་ཡོང་མེད་ན། །

无菩提心世无佛，

འབྲས་སུ་བརྒྱ་བྱེན་ཚངས་པ་ཉན་ཐོས་ག་ལ་འབྲུང་། །

焉生帝梵声闻果？

ཉི་མའི་དགུལ་འཁོར་གང་ཚེ་འོད་གྱི་བྱ་བ་འགྲེད། །

何时日轮光芒照，

དེ་ཚེ་སེམས་ཅན་ལས་བྱེད་བརྩོན་པ་དེ་བཞིན་སྤ། །

尔时众生勤行事，

མཁས་པ་ཤེས་ཕྱིར་འཛིག་རྟེན་བྱང་ཚུབ་སེམས་བྱུང་ན། །

智为慧生菩提心，

ཡེ་ཤེས་གྱིས་ནི་སེམས་ཅན་ཡོན་ཏན་ཚོས་དང་ལྡན། །

依智众具功德法。

དབེར་ན་མ་དྲོས་མཚོ་ལ་གླུ་བདག་མེད་གྱུར་ན། །

如无热海无龙王，

འཛོམ་བྱའི་གླིང་འདིར་ཚུ་གླུང་འབབ་པར་ག་ལ་འགྱུར། །

此瞻洲河岂能流？

ཚུ་གླུང་མེད་ན་མེ་ཏོག་འབྲས་བུ་འབྱུང་མི་འགྱུར། །

无河不生花及果，

རྒྱ་མཚོ་ལ་ཡང་རིན་ཆེན་གཟུགས་མང་མེད་པར་འགྱུར། །

亦无大海众宝色。

དེ་བཞིན་འདིར་ཡང་བྱང་ཚུབ་སེམས་མེད་བདེ་གཤེགས་ཀྱི། །

无菩提心善逝智，

ཡེ་ཤེས་འཛིག་རྟེན་འདི་དག་ཀྱན་ཏུ་ག་ལ་འབྱུང། །

一切世间岂能生？

ཡེ་ཤེས་མེད་ན་ཡོན་ཏན་འཕེལ་མེད་བྱང་ཚུབ་མེད། །

无智无德无菩提，

རྒྱ་མཚོ་འདྲ་བའི་སངས་རྒྱས་ཚོས་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར། །

如海佛法亦成无。

འཛིག་རྟེན་འདི་ན་སྣང་བྱེད་སློག་ཆགས་ཇི་སྟེད་པ། །

此世能明诸含识，

ཀྱན་གྱིས་སྣང་བར་བྱ་བྱིར་འོད་ནམས་ལྷུང་བ་བས། །

为照亮故放光芒，

ཉི་མའི་དགེལ་འཕོར་འོད་ཟེར་གཅིག་ཡུང་ཆེས་མཚོགསྟེ། །

日轮一光最至上，

སྣང་བྱེད་ཚོགས་ཀྱི་འོད་རྣམས་ཀུན་གྱི་ཆར་མི་ཕོད། །

能明群光皆不及。

ཉན་ཐོས་ཚོགས་རྣམས་ཇི་སྟེད་སྦྱིན་དང་ཚུལ་བྲིམས་དང་། །

所有声闻施持戒，

བསྐྱོམ་དང་རབ་ཏུ་ལྷན་པའི་བསོད་ནམས་ཚོགས་བསྦྱེད་པའང་། །

修行所生福德资，

བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་རྗེས་སུ་ཡི་རང་སེམས་གཅིག་ལ། །

菩薩一念随喜心，

ཉན་ཐོས་ཚོགས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཡུང་པོས་ཆར་མི་ཕོད། །

声闻众福不可比。

འདས་དུས་ཕྱོན་གྱི་སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་ཁྲག་བྲིག་གང་། །

先佛俱胝那由他，

ཞིང་མང་མཐའ་ཡས་བྱེ་སྟོང་དག་ན་གང་བཞུགས་དང་། །

住千俱胝无边刹，

གང་ཡང་ལྷ་རྩ་འདས་པའི་འཛིག་རྟེན་མགོན་པོ་རྣམས། །

离忧世间诸怙主，

སྣལ་བཟུལ་ཟད་པར་བྱ་བྱིར་རིན་ཆེན་ཚོས་སྟོན་པ། །

为灭痛苦示宝法。

དང་པོར་བྱང་ཆུབ་མཚོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་བསྐྱེད་པ་ནས། །

初发殊胜菩提心，

རྣམ་པར་འདྲེན་པ་རྣམས་ཀྱི་དམ་ཚོས་ཟད་ཀྱི་དུས། །

至诸导师妙法尽，

དེ་བར་རྒྱལ་བ་དེ་དག་བསོད་ནམས་གང་ཡིན་པ། །

期间如来诸福德，

ཡ་རོལ་བྱིན་དང་ལྷན་དང་སངས་རྒྱས་ཚོས་གང་དང་། །

具波罗蜜佛陀法，

གང་ཡང་སངས་རྒྱས་སྲས་རྣམས་དང་ནི་ཉན་ཐོས་དང་། །

佛子声闻学无学，

སྟོབ་དང་མི་སྟོབ་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་པ། །

有漏无漏之善法，

བསྐྱུས་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ཞིང་། །

菩萨集已作随喜，

འགོ་བའི་དོན་རྒྱ་བྱང་ཆུབ་བྱིར་ནི་ཐམས་ཅད་བསྟོ། །

利生回向大菩提。

ཡོངས་བསྐྱོད་ཀྱི་སེམས་སུ་འདུ་གཤེས་འབྱུང་འབྱུང་ཞིང་། །
 回向设若心起想，
 བྱང་ཚུབ་འདུ་གཤེས་ཡོངས་བསྐྱོད་སེམས་ཅན་འདུ་གཤེས་ན། །
 觉想回向众生想，
 འདུ་གཤེས་ཕྱིར་ན་ལྷ་གནས་སེམས་ནི་གསུམ་ལ་ཆགས། །
 想故住见心著三，
 དམིགས་པ་ཡོད་པས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོས་པར་ཚུད་མ་ཡིན། །
 有缘非入普回向。
 གལ་ཏེ་འདི་ལྟར་ཚོས་འདི་འགགས་ཤིང་ཟད་པ་དང་། །
 如是此法即灭尽，
 གང་དུ་ཡོངས་སུ་བསྐྱོད་པ་དེ་ཡང་ཟད་པ་དང་། །
 回向之处彼亦尽，
 ཚོས་ཀྱིས་ཚོས་ལ་ནམ་ཡང་མི་བསྐྱོད་གུར་ན། །
 知不以法回向法，
 དེ་ལྟར་རབ་ཏུ་གཤེས་པས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོས་པ་ཡིན། །
 彻知此理乃回向。
 གལ་ཏེ་མཚན་མར་བྱེད་ན་དེ་ནི་བསྐྱོད་མ་ཡིན། །
 执相彼非真回向，

ཅི་སྟེ་མཚན་མ་མེད་ན་བྱང་ཆུབ་བསྟོན་བ་ཡིན། །
 无相菩提真回向，
 ཇི་ལྟར་དུག་དང་འདྲེས་པའི་ཁ་བཟུང་བཟང་བ། །
 如吃杂毒上等食，
 དཀར་པོའི་ཚོས་ལ་དམིགས་པའང་དེ་འདྲར་རྒྱལ་བས་གསུངས། །
 佛说缘白法亦尔，
 དེ་ལྟས་འདི་ལྟར་ཡོངས་སུ་བསྟོན་བ་བསྐྱབ་བྱ་སྟེ། །
 故当如是学回向，
 ཇི་ལྟར་རྒྱལ་བ་དེ་དག་དགེ་བ་དེ་མཁུན་པའི། །
 依佛洞悉善行相，
 རྣམ་པ་གང་ཡིན་འབྱུང་གང་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་ལ། །
 如此出生如此相，
 རྗེས་སུ་ཡི་རང་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་བསྟོན། །
 随喜如此普回向。
 དེ་ལྟར་བསོད་ནམས་བྱང་ཆུབ་ཡོངས་སུ་བསྟོན་གྱིད་ན། །
 福德回向大菩提，
 དུག་མེད་སངས་རྒྱས་མི་སྟོང་རྒྱལ་བས་གསུངས་པ་སྟེ། །
 无毒成佛依佛说，

一
若
攝
頌
釋

དེ་ལྟར་ཡོངས་བསྐྱོད་པའི་བོ་འཛིག་རྟེན་དམིགས་ཅན་གྱི། །
 如是回向之勇士，
 བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཇི་སྟེད་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན། །
 胜世有缘诸菩萨。
 དམུས་ལོང་དམིགས་བྱ་མེད་པ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་རྣམས། །
 无导天盲千万亿，
 ལམ་ཡང་མི་ཤེས་གྲོང་ཁྱེར་འཇུག་པར་ག་ལ་འགྱུར། །
 不晓得岂入城市？
 ཤེས་རབ་མེད་ན་མིག་མེད་པ་རོལ་བྱིན་ལྷ་འདི། །
 无慧无目此五度，
 དམིགས་བྱ་མེད་པས་བྱང་རྒྱལ་རེག་པར་རྣམས་མ་ཡིན། །
 无导不能证菩提。
 �གང་ཚེ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་རབ་ཏུ་བྱིན་གྱུར་པ། །
 何时以慧尽摄持，
 དེ་ཚེ་མིག་རྟེན་གྱུར་ཅིང་འདི་ཡི་མིང་འཕྲོབ་བོ། །
 尔时得目获此名，
 དཔེར་ན་རི་མོའི་ལས་ནི་ཡོངས་བྱིན་མིག་མེད་པ། །
 如画竣工无眼目，

རི་སྲིད་མིག་མ་བྲིས་པར་རྒྱུ་པ་མི་ཐོབ་བཞིན། །
 未点睛前不得资。
 གང་ཚེ་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་དང་དཀར་ནག་ཚོས། །
 有为无为黑白法，
 ཤེས་རབ་རྣམ་པར་བཤིག་ནས་རྡུལ་ཙམ་མི་དམིགས་ཚེ། །
 慧破尘许不得时，
 འཛིག་རྟེན་དག་ན་ཤེས་རབ་པ་ལོ་ལྟེན་གངས་འགོ། །
 世间入于般若列，
 རམ་མཁའ་གང་ལའང་ཅུང་ཟད་མི་གནས་དེ་དང་འདྲ། །
 犹如虚空毫不住。
 གལ་ཏེ་བདག་ནི་རྒྱལ་བའི་ཤེས་རབ་སྣུད་བྱ་ཞིང་། །
 设思我行如来智，
 སེམས་ཅན་སྣུག་བསྐྱེད་ལ་རེག་པ་ཁྲག་བྲིག་མང་དགོལ་སེམས། །
 解众那由他多苦，
 སེམས་ཅན་འདུ་ཤེས་ཡོངས་རྟོག་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སྟེ། །
 计众生想之菩萨，
 འདི་ནི་ཤེས་རབ་པ་ལོ་ལྟེན་མཚོག་སྟོད་མ་ཡིན། །
 此非行持胜般若。

བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་གང་ཞིག་སྟོན་ཆད་སྟོད་པའི་ཚོ། །
 菩萨先前行持时，
 ཕ་རོལ་ཕྱིན་འདིར་སྟོད་པ་མཁས་པ་སོམ་ཉི་མེད། །
 行此般若无疑知，
 ཐོས་མ་ཐག་ཏུ་དེ་ནི་སྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་སྦྱེད། །
 闻即彼起本师想，
 དེས་ནི་བྱང་ཚུབ་ཞི་བ་མུར་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར། །
 依此速证寂菩提。
 སྟོན་སྟོད་ཚོ་ན་སངས་རྒྱས་ཁྲག་ཁྲིག་བཀུར་བྱས་ཀྱང། །
 昔行时事无量佛，
 རྒྱལ་བའི་ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་ལ་མ་དད་ན། །
 然若未信佛般若，
 ཐོས་ནས་སློ་ཚུང་དེ་ཡིས་འདི་ནི་སྟོང་བྱེད་དེ། །
 闻已慧浅彼弃此，
 སྤངས་ནས་སྐྱབས་མེད་གྱུར་པ་དེ་ནི་མནར་མེད་འགྲོ། །
 舍无救护堕无间。
 དེ་ལྟ་བུས་ན་གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་མཚོག། །
 故欲证佛最胜智，

རིག་པར་འདོད་ན་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་འདིར་དད་པར་གྱིས། །

于此佛母当起信，

དཔེར་ན་ཚོང་པ་ཟིན་ཆེན་གླིང་དུ་སོང་ནས་ནི། །

犹如商人至宝洲，

ཚོང་བཟང་སྐར་ལོག་ལྟ་བུར་གྱུར་ན་མི་རུང་ངོ། །

荡财返回非应理。

གཟུགས་ཀྱི་དག་པ་འབྲས་བུ་དག་པར་རིག་པར་བྱ། །

当知色净果清净，

འབྲས་བུ་གཟུགས་དག་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་དག་པར་འགྱུར། །

果色清净遍知净，

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་འབྲས་བུ་དག་དང་གཟུགས་དག་པ། །

遍知果净色清净，

ནམ་མཁའི་ཁམས་དང་མཚུངས་ཏེ་དབྱེར་མེད་བཅད་དུ་མེད། །

如虚空界不分割。

སྐབས་གཉིས་པའོ། །

第二品终

一
若
摄
颂
释

དཔའ་ལོ་གར་སྤོད་གེས་རབ་པ་ལོ་ལྷན་པ་ཡིས། །

勇士所行依般若，

ཁམས་གསུམ་ཡང་དག་འདས་ལ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའང་མིན། །

真超三界非解脱，

ཉོན་མོངས་བསལ་བར་གྱུར་གྱིང་སྟེ་བ་སྟོན་པར་བྱེད། །

虽除烦恼示投生，

ག་དང་ན་དང་འཆི་བ་མེད་གྱིང་འཆི་འཕོ་སྟོན། །

无老病死示死殁。

འགོ་བ་འདི་དག་མིང་དང་གཟུགས་ཀྱི་འདམ་ལ་ཆགས། །

众生身陷名色泥，

རྐྱེད་གི་འཁོར་ལོ་ལྟ་བུའི་འཁོར་བའི་འཁོར་ལོར་འབྱུངས། །

漂似风轮生死中，

འགོ་བ་འབྱུལ་བ་རི་དྲགས་རྒྱར་རྒྱད་འབྲར་གཤམ་ནས། །

知迷众如兽入网，

གཤམ་རབ་ལྡན་བ་མཁའ་ལ་བྱ་བཞིན་རྣམ་པར་རྒྱ། །

智者如禽游虚空。

སྟོན་པ་ཡོངས་དག་གང་ཞིག་གཟུགས་ལ་མི་སྟོན་ཅིང་། །

行清净者不行色，

རྣམ་གཤམ་འདུ་གཤམ་ཚོར་བ་སེམས་པར་མི་སྟོན་ན། །

不行识想受及行，

དེ་ལྟར་སྒྲོན་པ་ཆགས་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སྒྲོང་ཞིང་། །

如是而行断诸贪，

ཆགས་ལས་རྣམ་གྲོལ་བའི་གཤེགས་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་རབ་སྒྲོན། །

行解脱贪诸佛智。

དེ་ལྟར་སྒྲོན་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་མཁས་གསལ་བ། །

明智菩萨如是行，

ཆགས་པ་བཅད་ནས་འགོ་ལ་ཆགས་པ་མེད་པར་འགོ། །

断贪趋向无贪执，

ཉི་མ་སྒྲུ་གཅན་གཟའ་བྲལ་ལྟར་ངེར་འདུག་པ་དང་། །

如离罗睺日昭住，

མེ་བཏང་རྩ་དང་ཤིང་དང་ནགས་ཚལ་སྲེག་པ་བཞིན། །

失火焚烧草木林。

ཚོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་དག་ཅིང་ཡོངས་དག་པར། །

诸法自性净普净，

བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཤེས་རབ་པ་ལོལ་སྤྱིན་ལྟ་ན། །

菩萨慧观般若时，

བྱེད་པ་པོ་ཡང་མི་དམིགས་ཚོས་ཀྱན་མི་དམིགས་ཏེ། །

不缘行者一切法，

འདི་ནི་ཤེས་རབ་པ་ལོ་ལྟེན་མཚོགས་སྤྱོད་པ་ཡིན། །

此即行持胜般若。

སྐབས་གསུམ་པའོ། །

第三品终

རྒྱལ་བ་ལ་ནི་ལྷ་རྒྱལ་བ་རྒྱ་བྱིན་གྱིས་ཞུས་པ། །

天王帝释问佛尊，

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཤེས་རབ་སྤྱོད་པ་རི་ལྷ་ར་བརྩོན། །

菩萨如何勤行智？

ལྷུང་པོ་ཁམས་ལ་རྣལ་ཙམ་བརྩོན་པར་མི་བྱེད་ཅིང་། །

蕴界尘许不勤行，

ལྷུང་པོར་མི་བརྩོན་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བརྩོན། །

不勤于蕴菩萨勤。

གང་ཞིག་ཚོས་འདི་སྤྱལ་དང་སྤྱུ་མ་འདྲར་ཐོས་ནས། །

谁闻此法如幻化，

སོམ་ཉི་མེད་ཅིང་སྤོབ་ལ་བྱིར་ཞིང་སྤྱོད་བྱེད་པ། །

无疑学复行加行，

སེམས་ཅན་དེ་ནི་རིང་ནས་ཐེག་ཆེན་ཞུགས་རིག་བྱ། །

知彼久远入大乘，

མངས་རྒྱས་བྱེ་བ་བྲག་ཁྲིག་མང་ལ་ལྷག་བྱས་ཡིན། །
 事佛俱胝那由他。
 དགོན་པའི་ལམ་ནི་དབག་ཚད་མང་པོར་ཞུགས་པའི་མིས། །
 入多由旬荒道人，
 གནག་རྗེ་མཚམས་ཀྱི་ནགས་ཚལ་ཕྱན་སྲུང་ཚོགས་མཐོང་ནས། །
 见牧牛人交界林，
 འདི་དག་གོང་དང་གོང་བྱེད་ཉེ་བའི་རྟགས་སྣམ་སྟེ། །
 思乃临近村城兆，
 དབུགས་ཕྱིན་རྟེན་པར་གྱུར་ཅིང་ཚོམ་རྒྱན་འཛིགས་པ་མེད། །
 得安慰无盗匪惧。
 དེ་བཞིན་བྱང་རྒྱལ་ཡོངས་སུ་ཚོལ་ཚེ་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི། །
 如是寻觅菩提时，
 ཤེས་རབ་པ་པོལ་ཕྱིན་འདི་མཉན་པ་གང་ཐོབ་པ། །
 得闻诸佛此般若，
 དེ་ནི་དབུགས་ཕྱིན་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིང་འཛིགས་མེད་དེ། །
 彼得慰藉无畏惧，
 དག་བཅོམ་ས་ལ་མ་ཡིན་རྒྱུན་རྟོག་ས་ལ་མིན། །
 非罗汉果缘觉地。

一
若
攝
頌
釋

མི་ཞིག་རྒྱ་མཚོའི་རྩ་ལྷོ་ཕྱིར་འགོ་བཙུག་པུ། །
 如人为观海水往，
 གལ་ཏེ་གིང་དང་ནགས་ཚལ་རི་མཐོང་ད་དུང་རིང་། །
 见树林山仍遥远，
 ཅི་སྟེ་རྟགས་མ་མཐོང་ན་རྒྱ་མཚོ་ཚན་པོ་ནི། །
 不见彼等遥远相，
 ཉེ་བར་གྱུར་ཏོ་སྟོམ་སྟེ་དེ་ལ་སོམ་ཉི་མེད། །
 思近大海无怀疑。
 དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་དམ་པར་རབ་ཞུགས་རྒྱལ་བ་ཡི། །
 当知已入妙菩提，
 ཤེས་རབ་པ་པོའི་ཕྱིན་པ་འདི་ཉན་རིག་པར་བྱ། །
 听闻如来此般若，
 རྣམ་པར་འདྲེན་པས་མངོན་སུམ་ལུང་བསྟན་མ་གྱུར་གྱང་། །
 纵未得佛亲授记，
 མངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་རིང་པོར་མི་ཐོགས་བདག་རིག་འགྱུར། །
 不久自证佛菩提。
 དབྱིད་དུས་བཟང་ལ་སྔོང་པོ་ལོ་མ་ལྷགས་གྱུར་ན། །
 春季好时树叶落，

ཡལ་གས་རིང་པོར་མི་ཐོགས་ལོ་འབྲས་མེ་ཏོག་བསྐྱེ། །

枝不久生叶花果，

ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་འདི་སྲ་ཡི་ལག་ཐོབ་པ། །

谁手中得此般若，

རིང་པོར་མི་ཐོགས་འདྲེན་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱང་ཚུབ་ཐོབ། །

不久获证佛菩提。

དཔེར་ན་བྱད་མེད་སྐྱམ་གང་སྐྱལ་བསྐྱལ་ཉེན་གྱུར་ན། །

犹如孕妇受苦逼，

དེ་ནི་དེ་ཡི་བཙའ་བའི་དུས་ལ་བབ་ཅེས་བྱ། །

彼谓已至分娩时，

དེ་བཞིན་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྒྱལ་བའི་ཤེས་རབ་ཉན། །

菩萨听闻如来智，

དགའ་དང་འདུན་པ་བསྐྱེད་པ་སྐྱུར་དུ་བྱང་ཚུབ་རེག། །

生喜求疾证菩提。

ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་མཚོག་སྐྱོད་ཚོ་རྣལ་འབྱོར་པ། །

行胜般若瑜伽者，

གཟུགས་ཀྱི་འཕེལ་བ་དང་ནི་ཡོངས་སུ་འགྲིབ་མི་མཐོང། །

不见色之增与减，

གང་ཞིག་ཚོས་དང་ཚོས་མིན་ཚོས་དབྱིངས་མི་མཐོང་ཞིང་། །

不见非法法法界，

ཟུང་ན་འདས་ལ་མི་རེག་དེ་ནི་ཤེས་རབ་གནས། །

不证涅槃彼住智。

གང་ཞིག་འདིར་སྤྱོད་སངས་རྒྱས་ཚོས་རྣམས་མི་རྟོག་སྟེ། །

行此不计佛诸法，

སྟོབས་དང་རྩུ་འཕུལ་རྐང་བ་བྱང་ཚུབ་ཞི་མི་རྟོག། །

五力神足寂菩提，

རྣམ་པར་མི་རྟོག་རྟོག་བྲལ་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་གྱིས་སྤྱོད། །

远离分别依加持，

འདི་ནི་ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་མཚོག་སྤྱོད་བ་ཡིན། །

行此即行胜般若。

སྤྱོད་པའི་རྒྱ་བ་སངས་རྒྱས་ལ་ནི་རབ་འབྱོར་ཞུས། །

须菩提问说月佛，

ཡོན་ཏན་དགའ་བ་རྣམས་གྱི་བར་དུ་གཙོད་གང་ལགས། །

何为喜功德者障？

སྟོན་བས་བཀའ་རྒྱུལ་བར་དུ་གཙོད་བར་འགྱུར་མང་སྟེ། །

佛言成为障碍多，

དེ་ལས་རེ་ཞིག་ཕྱང་ཟད་ཙམ་ཞིག་ཡོངས་སུ་བརྗོད། །

从中稍略普宣说。

རྒྱལ་བའི་གེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་འདི་ཡིག་འདྲི་ཚོ། །

缮写佛此般若时，

སྒྲོབས་བ་ཐ་དད་རྣམ་བ་དུ་མ་འབྱུང་འབྱུང་ཞིང་། །

不同辩才纷涌现，

འགྲོ་བའི་དོན་མ་བྱས་པར་སྒྲོག་བཞིན་སྐྱར་དུ་ཡང་། །

未利众生似闪电，

ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འབྱུང་བ་འདི་ནི་བདུད་གྱི་ལས། །

疾速退失是魔业。

འདི་བཤད་ཚེ་ན་ཁ་ཅིག་སོམ་ཉི་ཟ་འབྱུང་ཏེ། །

讲此之际有生疑，

འདྲེན་པས་འདིར་ནི་བདག་གི་མིང་ཡང་ཡོངས་མ་བརྗོད། །

导师于此未言及，

རིགས་དང་ས་དང་རུས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་མ་བརྗོད་ཅིས། །

我名种族地姓氏，

དེ་ནི་ཉན་པར་མི་འབྱུང་སྤོང་འབྱུང་བདུད་གྱི་ལས། །

不闻弃此是魔业。

དེ་ལྟར་མི་ཤེས་དེ་དག་རྩ་བ་པོར་ནས་ནི། །
 不明此理舍根本，
 མོངས་པས་ཡིལ་ག་དག་དང་འདབ་མ་འཚོལ་བར་འགྱུར། །
 愚昧不解寻枝叶。
 སྲིང་པོ་རྟེན་ཀྱང་སྲིང་པོའི་རྗེས་ནི་འཚོལ་བ་ལྟར། །
 如得象复寻象迹，
 ཤེས་རབ་པ་པོལ་ཕྱིན་པོས་མདོ་ཚོལ་དེ་བཞིན་ནོ། །
 听闻般若寻经同。
 དབེར་ན་ལ་ལས་ལོ་བརྒྱ་ལྟན་པའི་ཟས་རྟེན་ལ། །
 如人获具百味食，
 ཟས་མཚོག་རྟེན་ནས་ཟས་རབ་འཚོལ་བར་བྱེད་པ་ལྟར། །
 得妙食寻菲薄食，
 བྱང་རྒྱལ་སེམས་དབའ་པ་པོལ་ཕྱིན་པ་འདི་རྟེན་ནས། །
 菩萨得此波罗蜜，
 དག་བཙོམ་ས་ཡིས་བྱང་རྒྱལ་འཚོལ་བྱེད་དེ་བཞིན་ནོ། །
 罗汉果寻菩提同。
 བསྟོ་སྟོང་འདོད་པར་འགྱུར་ཞིང་རྟེན་པ་འདོད་འགྱུར་དང། །
 贪求恭敬图利养，

ལྷ་དང་བཅས་པའི་སེམས་གྱིས་བྱིས་ཀྱིས་འདྲིས་བྱེད་ལྡན་ཞིང་། །

以有见心熟俗家，

ཚོས་བཏང་ནས་ནི་ཚོས་མིན་བྱ་བ་སྦྱོད་འགྱུར་བ། །

舍法而行非法事，

ལམ་བོར་ལམ་གོལ་འགོ་བ་འདི་ནི་བདུད་གྱི་ལས། །

弃道入歧是魔业。

གང་དག་དེ་ཡི་ཚོན་འདུན་ཅིང་དད་གྱུར་ནས། །

尔时希求起信已，

ཚོས་གྱི་དམ་པ་འདི་ནི་ཉན་དུ་སོང་བ་ལས། །

去听闻此微妙法，

དེ་དག་གིས་ནི་ཚོས་སྒྲ་བར་ལྡན་རིག་ནས། །

知说法师依琐事，

དགའ་བ་མེད་ཅིང་ཡིད་མི་བདེ་བར་གྱུར་ནས་འགོ། །

不喜不悦而离去。

དེ་ཡི་ཚོན་བདུད་གྱི་ལས་འདི་འབྱུང་བར་འགྱུར། །

是时出现此魔业，

དེ་ཚོ་གང་དག་གིས་ནི་དགོ་སྤོང་མང་དགུགས་ནས། །

彼时扰乱众比丘，

ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་འདི་འཛོལ་བར་མི་འགྱུར་བའི། །
 不令受持此般若，
 བར་དུ་གཙོན་པ་རྣམ་མང་གཞན་ཡང་འབྱུང་བར་འགྱུར། །
 余多违缘亦屡现。
 རིན་ཆེན་རིན་ཐང་མེད་པ་རྙེད་འགྱུར་གང་དག་ཡིན། །
 有人已得无价宝，
 དེ་དག་དཀོན་ལ་དུས་རྣམས་རྟག་ཏུ་འཚོ་བའང་མང། །
 稀有恒时害亦多，
 དེ་བཞིན་རྒྱལ་བའི་ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་མཚོག། །
 如是如来胜般若，
 རིན་ཆེན་ཚོས་ཀྱང་དཀོན་ལ་རྟག་ཏུ་འཚོ་བའང་མང། །
 法宝难得害亦多。
 ཐེག་པ་གསུམ་དུ་ཞུགས་པའི་སེམས་ཅན་གློ་རླུང་བ། །
 新入乘之浅慧者，
 གང་ཞིག་དཀོན་པའི་རིན་ཆེན་འདི་ནི་མ་རྙེད་པ། །
 未得稀有此珍宝，
 དེ་ལ་བར་ཚད་བྱ་ཕྱིར་བདུད་ནི་སློབ་པར་འགྱུར། །
 为造违缘恶魔喜。

ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་དེ་དག་ཡོངས་སུ་འཛིན་ལ་སྦྱོར། །

十方佛陀行摄持。

མ་ཞིག་ན་བར་གྱུར་ལ་སུ་ནི་མང་ཡོད་པ། །

如患病母有多子，

དེ་ཀུན་ཡིད་མི་བདེ་ཞིང་དེ་ལ་རིམ་གྱོ་བྱེད། །

悉皆伤心服侍彼，

དེ་བཞིན་ཕྱོགས་བཅུའི་འཛིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱང་། །

如是十方世界佛，

ཡུམ་གྱུར་གཤམ་རབ་དམ་པ་འདི་ལ་དགོངས་པ་མཛད། །

亦念佛母微妙智。

གང་དག་འདས་དང་ཕྱོགས་བཅུའི་འཛིག་རྟེན་མགོན་གང་དང། །

过去十方及未来，

མ་འོངས་དུས་ན་འབྱུང་འགྱུར་དེ་དག་འདི་ལས་འབྱུང་། །

世间怙主由此生，

འཛིག་རྟེན་སྟོན་པ་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱེད་བྱེད་ཡུམ། །

示世诸佛能生母，

སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་སྟོན་པར་བྱེད། །

示余有情之心行。

འཇིག་རྟེན་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་དགྲ་བཙམ་དེ་བཞིན་ཉིད། །
 世间罗汉之真如，
 རང་རྒྱལ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་རྒྱལ་སྤྲུལ་དེ་བཞིན་ཉིད། །
 缘觉佛子之真如，
 གཅིག་པ་ཉིད་དེ་དངོས་གྲུལ་གཞན་མིན་དེ་བཞིན་ཉིད། །
 离实非他一真如，
 ཤེས་རབ་པ་པོལ་སྤྱིན་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མཁྱེན། །
 如来彻知智慧度。
 མཁས་པ་འཇིག་རྟེན་གནས་སམ་མུ་རྩ་འདས་ཀྱང་རུང་། །
 遍知住世或涅槃，
 ཚོས་ཉིད་སྦྱོན་མེད་ཚོས་རྣམས་སྦྱོང་པ་འདི་གནས་ཏེ། །
 无过法性法空住，
 བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔས་དེ་བཞིན་ཉིད་འདི་རྗེས་སུ་རྟོགས། །
 菩萨随证此真如，
 དེ་སྤྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་ཞེས་སངས་རྒྱས་མཚན་གསོལ་དྲོ། །
 故于佛赐如来名。
 ཤེས་རབ་པ་པོལ་སྤྱིན་པ་དགའ་ཚལ་ལ་བརྟེན་པ། །
 依于般若欢喜园，

སྟོབས་བཅུ་རྣམ་འདྲེན་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་ཡུལ་འདི་ཡིན་ཏེ། །

十力导师此行境，

སེམས་ཅན་སྣུལ་བསྐྱལ་ངན་སོང་གསུམ་ལས་ཡོངས་འདོན་གྲང་། །

尽除众苦三恶趣，

དེ་དག་ནམ་ཡང་སེམས་ཅན་འདྲུ་ཤེས་འགྱུར་བ་མེད། །

彼等永无众生想。

དབེར་ན་སེང་གེ་རི་སྐུལ་བརྟེན་ནས་འཛིགས་མེད་པར། །

如狮栖山无畏惧，

རི་དྲགས་སྒྲ་མོ་མང་སྒྲག་བྱེད་ཅིང་སྒྲ་སྟོགས་ལྟར། །

震慑群兽发吼声，

མི་ཡི་སེང་གེ་ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་བརྟེན་ནས། །

人中狮子依般若，

སྐུ་སྟོགས་ཅན་མང་སྒྲག་བྱིར་འཛིག་ཏེན་སྒྲ་ཡང་སྟོགས། །

慑众外道发吼声。

དབེར་ན་ནམ་མཁའ་གནས་པའི་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ནི། །

譬如空中之阳光，

ས་འདི་སྒྲིམ་པར་བྱེད་ཅིང་གཟུགས་གྲང་རབ་ཏུ་སྟོན། །

晒干大地显色相，

དེ་བཞིན་ཚོས་རྒྱལ་གྱིས་རབ་པ་ལོལ་ཕྱིན་བཞེན་ནས། །
 如是法王依般若，
 སྲིད་པའི་རྒྱ་ཁྲུང་སྐྱེམས་གིང་ཚོས་ཀྱང་རབ་ཏུ་སྟོན། །
 有海干涸说诸法。
 གཞུགས་རྣམས་མི་མཐོང་ཚོར་བ་དག་ཀྱང་མི་མཐོང་ཞིང་། །
 诸色及受不可见，
 འདུ་གཤིས་མཐོང་བ་མེད་ལ་སེམས་པ་མི་མཐོང་ཞིང་། །
 想无所见行不见，
 གང་ལ་རྣམ་པར་གཤིས་དང་སེམས་ཡིད་མཐོང་མེད་པ། །
 识心及意无所见，
 འདི་ནི་ཚོས་མཐོང་ཡིན་ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བསྟན། །
 此名见法如来言。
 རམ་མཁའ་མཐོང་ཞེས་སེམས་ཅན་ཚོག་ཏུ་རབ་བརྗོད་པ། །
 有情声称见虚空，
 རམ་མཁའ་ཇི་ལྟར་མཐོང་ཞེས་དོན་འདི་བརྟག་པར་གྱིས། །
 虚空岂见观此义，
 དེ་ལྟར་ཚོས་མཐོང་བ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བསྟན། །
 佛说见法亦复然，

མཐོང་བ་དབེ་གཞན་གྱིས་ནི་བསྟན་པར་བྱས་མ་ཡིན། །

见以他喻不能诠。

གང་གིས་དེ་ལྟར་མཐོང་བ་དེ་ཡིས་ཚོས་ཀྱན་མཐོང་། །

谁如是见见诸法，

རྒྱལ་པོ་བཏང་སྟོམས་འདུག་ཅིང་སློན་པོ་ཀུན་བྱེད་ལྟར། །

如王舍住臣普行，

སངས་རྒྱས་མཛད་དང་ཉན་ཐོས་ཚོས་རྣམས་རི་སྟེད་པ། །

佛行声闻所有法，

དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཤེས་རབ་ལ་ལོལ་བྱིན་པ་བྱེད། །

悉皆依于般若行。

རྒྱལ་པོ་གོང་དུ་མི་འགོ་ཡུལ་འཁོར་མི་འགོ་བར། །

如王不往城国邑，

རང་གི་ཡུལ་ནས་འདུ་བ་ཐམས་ཅད་སྟེད་པ་ལྟར། །

居自宫摄诸财物，

བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཚོས་ཉིད་གང་དུ་འང་མི་འགོ་ལ། །

菩萨法性无所去，

སངས་རྒྱས་ས་ཡི་ཡོན་ཏན་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་སྟེད། །

摄集佛地诸功德。

གང་ལ་བདེ་གཤེགས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དད་བརྟན་ཡོད། །
 于佛菩萨有坚信，
 ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་པ་མཚོག་ལ་བསམ་སྦྱོར་བ། །
 意乐行持胜般若，
 ཉན་ཐོས་རང་རྒྱལ་ས་གཉིས་ཤིན་ཏུ་འདས་བྱས་ནས། །
 尽越声闻独觉地，
 ཟེལ་གྱིས་མི་ནོན་རྒྱལ་བའི་བྱང་ཆུབ་ཟུར་དུ་འཐོབ། །
 速得无遮佛菩提。
 དཔེར་ན་རྒྱ་མཚོར་འཇུག་པའི་གྲུ་ནི་ཚག་གྲུར་ལ། །
 犹入海者船破毁，
 མི་གང་རོ་འམ་རྩ་འམ་ཤིང་ནི་མི་འཛིན་པ། །
 何人未持尸草木，
 རྒྱ་དབུས་འཛིག་པར་འགྲུར་ཏེ་ངོགས་སུ་བྱིན་མི་འགྲུར། །
 葬身水中不抵岸，
 གང་ཞིག་འཛིན་པ་རྒྱ་མཚོའི་པ་རོལ་བྱིན་པར་འགྲུར། །
 若人握物至海岸。
 དེ་ལྟར་དད་ལྷན་དང་བ་ཐོབ་པ་གང་ཞིག་ནི། །
 如是具信得净心，

般若摄颂

ཤེས་རབ་པ་ལོ་ལ་ཕྱིན་ཡུམ་རྗེས་སུ་མི་འཇུག་མིན། །

不随般若非证觉，

སྐྱེ་ན་འཚི་དང་མྱ་ངན་ན་རྒྱབས་འབྲུགས་པ་ཡིས། །

生老死忧波涛汹，

འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོ་དེར་ནི་ཏྲག་ཏུ་འཁོར་འགྲུར་བ། །

轮回海中恒流转。

གང་དེ་ཤེས་རབ་མཚོག་གིས་ཡོངས་སུ་ཟེན་པ་ན། །

若以殊胜慧摄持，

དངོས་པོའི་རང་བཞིན་མཁས་ཤིང་དོན་དམ་སྟོན་པར་བྱེད། །

通法自性说胜义，

དེ་དག་ཐབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཤེས་རབ་ཡོངས་ཟེན་ན། །

方便功德以慧摄，

མཚོག་ཏུ་མྱང་བྱུང་བའི་གཤེགས་བྱང་རྒྱབ་སྐྱར་དུ་རེག། །

速证最妙佛菩提。

དཔེར་ན་ལ་ལས་རྗེ་སོ་མ་བཏང་ཚུ་སྟེད་ན། །

如人新罐盛装水，

ཉམ་རྒྱང་ཕྱིར་ན་སྐྱར་དུ་འཛིག་པར་རིག་པར་བྱ། །

知不牢固故速毁，

སོ་བཟང་བུམ་པར་ཚུ་སྐྱེད་ལམ་དུ་འཛིག་པ་ཡི། །
 窑烧瓶中盛装水，
 འཛིགས་པ་མེད་ཅིང་བདེ་བར་བྱིམ་དུ་བྱིན་པར་འགྱུར། །
 途无坏惧安返家。
 དེ་བཞིན་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དད་པ་མང་གུར་གུང་། །
 如是菩萨信虽足，
 ཤེས་རབ་རྣམ་པར་ཉམས་ན་སྦྱར་དུ་མ་རུངས་འགྱུར། །
 然失智慧疾退堕，
 དད་པས་ཤེས་རབ་དེ་ནི་ཡོངས་སུ་ཟླ་བྱུང་ན། །
 若信心以慧摄持，
 ས་གཉིས་ཤིན་ཏུ་འདས་ཏེ་བྱང་ཚུབ་མཚོག་ཐོབ་འགྱུར། །
 越二地获大菩提。
 དཔེར་ན་བཙོས་ལེགས་མ་བྱས་གྲུ་ནི་རྒྱ་མཚོའི་ནང་། །
 如未精造船入海，
 རོར་དང་བཙས་ཤིང་ཚོང་པར་བཙས་ཏེ་འཛིག་པར་འགྱུར། །
 财宝商人俱毁坏，
 གྲུ་དེ་ལེགས་པར་བཙོས་ལེགས་བྱས་དང་ལྡན་གྱུར་ན། །
 彼船精心而细造，

一
般
若
摄
颂

མི་འཛིག་ལོར་དང་བཅས་པ་རོགས་སུ་བྱིན་པར་འགྱུར། །

无损载宝达岸边。

དེ་ལྟར་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དད་པས་ཡོངས་བསྐྱོས་ཀྱང་། །

如是菩萨纵熏信，

ཤེས་རབ་མེད་ན་བྱང་རྒྱལ་ལས་ནི་ལྷུར་ཉམས་འགྱུར། །

若无智速退菩提，

དེ་ཉིད་ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་པ་མཚོག་ལྷན་ན། །

若具殊胜智慧度，

མ་སྐས་མ་ཉམས་རྒྱལ་བའི་བྱང་རྒྱལ་རེག་པར་འགྱུར། །

不染失证佛菩提。

ལོ་བརྒྱ་ཉི་ལུ་ལོན་ཏེ་ནས་གིང་སྤྲུག་བསྐྱལ་མི། །

一百廿岁老苦人，

ལངས་ཀྱང་བདག་ཉིད་འགོ་བར་རྣམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །

虽立独自不能行，

དེ་ནི་གཡས་གཡོན་གཉིས་ནས་མི་ཡིས་བརྟེན་བྱས་ནས། །

若左右人作依附，

འགྲེལ་བའི་འཛིགས་པ་མེད་ཅིང་བདེ་སླག་འགོ་བར་འགྱུར། །

无跌倒怖顺利行。

དེ་བཞིན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཤེས་རབ་སྟོབས་ཆུང་བ། །

如是菩萨智力微，

རབ་ཏུ་ཞུགས་པར་གྱུར་ཀྱང་བར་དུ་ཉམས་པར་འགྱུར། །

彼已趋入复退失，

དེ་ཉིད་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་མཚོག་གིས་ཡོངས་ཟེན་ན། །

以胜方便慧摄持，

མི་ཉམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་གྱི་བྱང་ཆུབ་རེག་པར་འགྱུར། །

不退证得佛菩提。

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་པོའི་ལས་གྱི་སར་གནས་གང་། །

住初学位之菩萨，

ལྷག་པའི་བསམ་པས་སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་མཚོག་ཞུགས་པ། །

胜意乐入大菩提，

སྟོབ་མ་བཟང་པོ་སྤྲོ་མར་གྲུས་ལྡན་དེ་དག་གིས། །

贤善弟子敬上师，

སྤྲོ་མ་མཁས་པ་རྣམས་ལ་ཏྲུ་ཏུ་བསྟེན་པར་བྱ། །

恒依诸位智者师。

ཅི་ཕྱིར་ཞེན་མཁས་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་ལས་འབྱུང། །

因智功德源于彼，

般若摄颂

དེ་དག་ཤེས་རབ་པ་ལོ་ལྟོན་པ་རྗེས་སུ་སྟོན། །

随说般若波罗蜜，

སངས་རྒྱས་ཚོས་རྣམས་དགེ་བའི་བཤེས་ལ་བསྟན་ཏོ་ཞེས། །

佛诸法依善知识，

ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་མཚོག་མངའ་རྒྱལ་བས་དེ་སྐད་གསུང་། །

具胜功德如来语。

སྦྱིན་དང་རྩལ་ཁྲིམས་བཟོད་དང་དེ་བཞིན་བརྩོན་འགྲུས་དང་། །

布施持戒忍精进，

བསམ་གཏན་ཤེས་རབ་བྱང་རྒྱལ་ཡོངས་སུ་བསྐྱོ་བར་གྱིས། །

定慧回向大菩提，

བྱང་རྒྱལ་ཡུང་པོར་ཞེན་ནས་མཚོག་འཛིན་མ་བྱེད་ཅེས། །

菩提莫执蕴见取，

དང་པོའི་ལས་ཅན་དེ་ལ་དེ་སྐད་བསྟན་པར་བྱ། །

初学者前示此理。

དེ་ལྟར་སྟོན་པ་ལེགས་མཚོ་སྤྲོ་བའི་རྩལ་བ་རྣམས། །

此行善海说法月，

འགོ་བའི་སྤྲོབས་དང་དཔུང་གཉེན་དང་ནི་གནས་ཡིན་ཏེ། །

众生皈处友军所，

ཉེན་དང་སློང་དང་སྤྱིང་དང་ཡོངས་འབྲེན་དོན་འདོད་པ།
 依慧洲导欲利者，
 གསལ་བྱེད་སློན་མ་ཚོས་མཚོག་སློབ་པ་མི་འབྲུགས་ཡིན། །
 日灯说胜法不乱。
 གྲགས་ཚེན་ལྷན་རྣམས་བྱ་དཀའ་གོ་ཆ་གྱོན་བྱེད་དེ། །
 具大名披难行铠，
 ལུང་པོ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཚེད་རྣམས་ཀྱི་གོ་ཆ་མིན། །
 非蕴界处之盔甲，
 ཐེག་གསུམ་འདུ་ཤེས་བྲལ་ཞིང་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་མེད། །
 离三乘想无执取，
 མི་ལྷོག་གཡོ་བ་མེད་ཅིང་མི་འབྲུགས་ཚོས་ཅན་ཡིན། །
 不退不动不乱法。
 དེ་དག་འདི་འདྲའི་ཚོས་དང་ལྷན་ཞིང་སློབ་པ་མེད། །
 彼具此法无戏论，
 ཐོ་ཚོམ་སོམ་ཉི་ཡིད་གཉིས་བྲལ་ཞིང་དོན་དང་ལྷན།
 远离疑虑具实义，
 ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་པ་ཐོས་ནས་མི་རུང་བ། །
 听闻般若不退却，

གཞན་གྱི་དྲིང་མི་འཛོག་ཅིང་མི་ལྷོག་རིག་པར་བྱ། །

不依他转不退还。

འདྲེན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཚོས་འདི་ཟབ་སྟེ་མཐོང་བར་དགའ། །

诸佛此法深难见，

སྲས་ཀྱང་རྟོགས་པ་མེད་ཅིང་ཐོབ་པར་འགྱུར་མེད་པ། །

谁亦无悟无获得，

དེ་སྦྱིར་ཕན་མཛད་བཅེར་ལྡན་བྱང་ཚུབ་བརྟེན་ནས་འདི། །

行利慈者证菩提，

སེམས་ཅན་ཚོགས་སྲས་ཤེས་སྣམ་བྱུགས་སྦྱེལ་ཚུང་བར་མཛད། །

思众谁知不欲言。

སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་གནས་ལ་དགའ་ཞིང་ཡུལ་རྣམས་འདོད། །

众生喜处求诸境，

འཛིན་ལ་གནས་ཤིང་མི་མཁས་སློབ་མོངས་སུན་པ་བཞིན། །

住执不通愚如暗，

ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཚོས་ནི་གནས་མེད་འཛིན་མེད་དེ། །

所得之法无住执，

དེས་ན་འཛིག་རྟེན་དག་དང་རྩོད་པ་འབྱུང་བ་ཡིན། །

故与世间起争议。

བམ་མཁའི་ཁམས་ནི་ཤར་གྱི་ཕྱོགས་དང་སྟོ་ཕྱོགས་དང་། །
 虚空界于东南方，
 དེ་བཞིན་རྒྱལ་གྱི་ཕྱོགས་དང་བྱང་ཕྱོགས་པ་མཐའ་ཡས། །
 西方北方无边际，
 སྤྱིང་དང་འོག་དང་ཕྱོགས་བཅུ་ཇི་སྟེན་རྣམས་ན་འང་ཡོད། །
 上下十方尽其有，
 བ་དད་གྱུར་པ་མེད་ཅིང་བྱེ་བྲག་གྱུར་པ་མེད། །
 不成别体无差异。
 འདས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་མ་བྱོན་དེ་བཞིན་ཉིད། །
 过去未来之真如，
 ད་ལྟར་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་དགྲ་བཙམ་དེ་བཞིན་ཉིད། །
 现在罗汉之真如，
 ཚེས་ཀུན་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་རྒྱལ་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད། །
 诸法真如佛真如，
 ཚེས་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་འདི་ཐམས་ཅད་བྱེ་བྲག་མེད། །
 法之真如皆无别。
 བདེ་གཤེགས་བྱང་ཚུབ་ཐ་དད་ཚེས་དང་བྲལ་གྱུར་པ། །
 善逝菩提离异法，

འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ལ་གང་ཞེས་ཐོབ་འདོད་པ། །

任何菩萨欲得此，

ཐབས་དང་ལྷན་པས་ཤེས་རབ་ལ་ལོ་ཕྱིན་ལ་སློང། །

具方便行智慧度，

འདྲན་པའི་ཤེས་རབ་མེད་ན་ཐོབ་པར་འགྱུར་མ་ཡིན། །

无导师慧不可得。

བྱ་ཞེས་ལུས་ཆེ་དཔག་ཚད་བརྒྱ་རྩ་ལྔ་བཅུ་བར། །

鸟身一百五由旬，

གྱུར་ལ་འདབ་གཤོག་ཟད་དེ་ཉམས་རྩལ་ཡོད་མིན་ན། །

羽翼折断无本领，

དེ་ཡིས་སུམ་རྩུ་རྩུ་གསུམ་གནས་ནས་འཛམ་གླིང་འདིར། །

彼由忉利天自坠，

བདག་ཉིད་མཚོངས་ན་དེར་ནི་ཉམས་ཉེས་འགྱུར་བ་ཡིན། །

至此赡洲必遭损。

རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལ་ལོ་ཕྱིན་པ་ལྔ་འདི་ཡང་། །

俱胝那由他劫行，

བསྐལ་བ་བྱེ་བ་འབྲས་བུ་མང་པོར་བསྐྱབས་བྱས་ཤིང་། །

诸佛此五波罗蜜，

སྒོན་ལམ་མཐའ་ཡས་རྒྱ་ཚེན་འཛིག་རྟེན་རྟག་བསྟེན་གྱང་། །

无边大愿世恒依，

ཐབས་མེད་ཤེས་རབ་བྲལ་བ་ཉན་ཐོས་ཉིད་དུ་ལྷུང་། །

无方便慧堕声闻。

སངས་རྒྱས་ཐེག་པ་འདི་ལ་ངེས་པར་འབྱུང་འདོད་གང་། །

乐此佛乘定生者，

འགོ་བ་ཀྱུན་ལ་སེམས་སྟོམས་མ་མའི་འདུ་ཤེས་དང་། །

众生平等父母想，

ཕན་བའི་སེམས་དང་བྱམས་བའི་ཡིད་ཀྱིས་བརྟུལ་བྱ་ཞིང་། །

利心慈意勇精进，

ཐ་བ་མེད་ཅིང་དྲང་ལ་ཚིག་འཇམ་སྒྲུབ་བར་བྱ། །

无嗔正直说柔语。

འཛིག་རྟེན་མགོན་ལ་གནས་བརྟན་རབ་འབྱོར་ཡོངས་ཞུས་པ། །

须菩提问世尊言：

ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་ཉོན་མོངས་མ་མཚིས་རྟགས་བསྟན་གསོལ། །

功德海无烦恼相，

མཐུ་ཚེ་བ་དག་རི་ལྗར་སྒྲར་ལྗོག་མི་འགྱུར་བ། །

大力如何不退转？

དེ་ལྟར་ཡོན་ཏན་ཕྱོགས་ཙམ་རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་གསོལ། །

功德少分请佛宣。

ཐ་དད་འདུ་ཤེས་བྲལ་ཞིང་རིགས་པ་ལྡན་ཚིག་སྒྲ། །

离异体想具理语，

དགེ་སྦྱོང་དག་དང་བྲམ་ཟེ་གཞན་ལ་རྟེན་མི་བྱེད། །

沙门梵志余不依，

མཁས་པས་དུས་རྒྱུས་རྟག་ཏུ་ངན་སོང་གསུམ་པོ་སྦྱངས། །

依智恒时断三途，

དེ་དག་དགེ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ལ་མངོན་པར་བརྩོན། །

十善业道极精进。

ཟང་ཟིང་མེད་པར་འགོ་ལ་ཚོས་ནི་རྗེས་སུ་སྦྱོན། །

无染为众随说法，

ཚོས་ལ་གཅིག་ཏུ་དག་འཛིང་རྟག་ཏུ་ཚིག་འཇམ་ལྡན། །

专喜正法常雅言，

འགོ་འཆག་ཉལ་དང་འདུག་པར་ཤེས་བཞིན་རབ་ཏུ་ལྡན། །

行住坐卧具正知，

གཉའ་ཤིང་གང་ཙམ་བཏུ་ཞིང་འགོ་ལ་སེམས་ལྟུལ་མེད། །

视轭木许无心乱。

གཙང་བྱས་གཙང་མའི་གོས་འཆང་གསུམ་པོ་དབེན་ཞིང་དག །
 净行洁衣三远离，
 རྟེན་འདོད་མ་ཡིན་བྱུ་མཚོག་ཏྟག་ཏུ་ཚོས་འདོད་པ། །
 非图利尊恒求法，
 བདུད་གྱི་གཡུལ་ལས་འདས་ཤིང་གཞན་གྱིས་བྱིང་མི་འཛོག། །
 超越魔境不随他，
 བསམ་གཏམ་བཞི་ལ་བསམ་གཏམ་བསམ་གཏམ་དེར་མི་གནས། །
 四禅静虑不住禅。
 གྲགས་པ་འདོད་པ་མ་ཡིན་ཞོ་བས་སེམས་དགྱིས་མེད། །
 非求名誉无嗔恚，
 བྱིམ་པར་གྱུར་ཀྱང་ཏྟག་ཏུ་དངོས་པོ་ཀུན་མ་ཆགས། །
 在家亦恒不贪物，
 འཚོ་བའི་ཕྱིར་ནི་ཡ་ངས་ལོངས་སྤྱོད་ཚོལ་མི་བྱེད། །
 不为维生惨寻财，
 དག་ལུལ་སྤྱོད་སྲུགས་མི་བྱེད་བུད་མེད་སྤྱོད་སྲུགས་མིན། །
 不行诛业不双运。
 འདོད་བའི་ལས་ཅན་ཕོ་མོར་འགྱུར་ཞེས་སྟོན་མི་བྱེད། །
 不记欲界转男女，

རབ་ཏུ་དབེན་པའི་ཤེས་རབ་པ་རོལ་སྤྱིན་མཚོག་བརྩོན། །
 极静精进胜般若，
 འཐབ་དང་རྩོད་དང་བྲལ་ཞིང་བྱམས་པའི་སེམས་ཀྱང་བརྟན། །
 离争慈心亦坚固，
 ཀུན་མཁྱེན་འདོད་ཅིང་བརྟན་ལ་རྟག་ཏུ་གཞིལ་སེམས་ལྡན། །
 求遍知心恒向法。
 མཐའ་འཁོབ་ཀླ་ཀློ་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་མཐའ་རྣམ་པར་སྤངས། །
 离野人境诸边地，
 རང་གི་ས་ལ་དོགས་མེད་རྟག་ཏུ་རི་རབ་འབྲ། །
 自地无疑如须弥，
 ཚོས་སྤྱིར་སློག་ཀྱང་འདོར་ཞིང་རྣལ་འབྱོར་རབ་ཏུ་བརྩོན། །
 为法舍命勤瑜伽，
 མི་ལྷོག་རྟགས་ནི་འདི་དག་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ། །
 当知此是不退相。
 གཟུགས་དང་ཚོར་དང་འདུ་ཤེས་སེམས་པ་རྣམ་ཤེས་རྣམས། །
 色受想行识甚深，
 ཟབ་སྟེ་རང་བཞིན་མཚན་མ་མེད་ཅིང་རབ་ཞི་བ། །
 自性无相极寂灭，

一
若
攝
頌
釋

དཔེར་ན་མདའ་ཡིས་རྒྱ་མཚོའི་གཏིང་ཐུག་འཚོལ་བ་ལྟར། །
 如以箭测大海深，
 ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་བརྟགས་ན་ཐུང་པོའི་གཏིང་མི་རྟེན། །
 以慧观察不得蕴。
 བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་གང་ཞིག་དེ་ལྟར་ཟུར་ཅིང་། །
 菩萨于此甚深法，
 ཐེག་པ་དོན་དམ་ཆགས་མེད་གང་ལ་ཐུང་པོ་དང་། །
 乘之胜义无贪执，
 ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཡོད་མིན་ཚོས་འདི་རྟོགས་བ་དེའི། །
 证蕴界处无此法，
 བསོད་ནམས་ཡང་དག་གྲུབ་པ་དེ་ལས་ཅི་ཞིག་ཡོད། །
 何有较真成福胜？
 དཔེར་ན་འདོད་ཆགས་ཚོས་ལ་སྒྲོད་པའི་སྐྱེས་བུ་ཞིག །
 如行爱染之人士，
 བུད་མེད་དུས་བཟབ་དེ་དང་མ་ཐུང་དེ་ཡི་ནི། །
 与女约会未遇彼，
 ཉིན་གཅིག་སེམས་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་སྒྲོད་པ་རི་སྟེན་པ། །
 一日尽其行思念，

དེ་སྟེང་བསྐྱལ་བར་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་ཐོབ་བར་འགྱུར། །

菩萨能得彼数劫。

བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་གང་ཞིག་བསྐྱལ་མང་བྱེ་སྟོང་དུ། །

菩萨千俱胝劫施，

དག་བཅོམ་རང་རྒྱལ་སྤྱིན་བྱེད་ཚུལ་བྲིམས་སྤྱང་བྱེད་ཀྱང་། །

罗汉独觉守护戒，

གང་གིས་ཤེས་རབ་པ་རོལ་སྤྱིན་མཚོག་ལྷན་བའི་ཚོས། །

谁说具胜般若法，

བརྗོད་བའི་ལེགས་ལ་སྤྱིན་དང་ཚུལ་བྲིམས་ཆར་མི་ཡོད། །

善妙施戒不可比。

བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་གང་ཞིག་ཤེས་རབ་མཚོག་བསྐྱོམས་ཏེ། །

菩萨修行胜般若，

དེ་ལས་ལངས་ནས་གོས་བ་མེད་བའི་ཚོས་བརྗོད་ཅིང་། །

起定宣说无染法，

དེ་ཡང་འགོ་བའི་དོན་དུ་བྱང་ཚུབ་རྒྱར་བསྟོན། །

利生回向菩提因，

དགེ་བ་དེ་དང་མཉམ་པ་འཛིག་རྟེན་གསུམ་ན་མེད། །

三世间无等彼善。

བསོད་ནམས་དེ་ཡང་གསོག་དང་དེ་བཞིན་སྟོང་བ་དང་། །
 了知此福不实空，
 གསོབ་དང་ཡ་མ་བརྗེད་དང་སྟིང་པོ་མེད་གཤམ་པར། །
 虚无不真无实质，
 དེ་ལྟར་བདེ་གཤམ་གསུམ་རྣམས་ཀྱི་གཤམ་རབ་སྤྱད་སྦྱོང་ན། །
 如是行持佛智行，
 སྦྱོང་ཚེ་བསོད་ནམས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡོངས་སུ་འཛོལ། །
 行时引摄无量福。
 མངས་རྒྱས་ཀྱིས་བཤད་རབ་ཏུ་སྤྱར་ཞིང་རབ་བསྟན་པའི། །
 知佛略广详尽说，
 ཚོས་འདི་ཐམས་ཅད་བརྗོད་པ་ཙམ་དུ་བཟད་གཤམ་ན། །
 此一切法唯说已，
 བསྐྱལ་བ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་མང་པོར་བརྗོད་བྱས་ཀྱང་། །
 俱胝那由他多劫，
 ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་བཟད་པ་མེད་ཅིང་འཕེལ་བ་མེད། །
 纵说法界无增灭。
 རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཨ་རོལ་བྱིན་ཅེས་བྱ་བ་གང་། །
 所谓诸佛波罗蜜，

般若摄颂

ཚཱལ་དེ་རྣམས་ཀྱང་མིང་ཙམ་དུ་ནི་ཡོངས་སུ་བསྐྱབས། །
 诸法唯名普宣称，
 ཡོངས་བསྐྱོ་རྣམས་སེམས་མེད་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་འཛི། །
 菩萨回向心无执，
 ཉམས་པ་མེད་ཅིང་སངས་རྒྱས་བྱང་ཚུབ་མཚོག་རེག་འགྲུང། །
 无失证佛胜菩提。
 འབྲུ་མར་སྟིང་པོ་འབར་བ་ཕྲད་པ་དང་པོ་ཡིས། །
 如油酥火相遇时，
 སྟིང་པོ་ཚོག་མིན་དེ་མེད་པར་ཡང་དེ་མི་ཚོག། །
 非初焚油无不焚，
 མེ་ལྷེ་ཕྲད་པ་ཐ་མས་སྟིང་པོ་ཚོག་མིན་ལ། །
 非触火焰未焚油，
 མེ་ལྷེ་ཐ་མ་མེད་པར་སྟིང་པོ་ཚོག་མིན་ལྟར། །
 无末火焰不焚油。
 དང་པོའི་སེམས་ཀྱིས་བྱང་ཚུབ་མཚོག་རེག་མ་ཡིན་ལ། །
 非初心证胜菩提，
 དེ་མེད་པར་ཡང་དེ་ལ་རེག་པར་རྒྱས་མ་ཡིན། །
 无其不能证得彼，

一
若
攝
頌
釋

བ་མའི་སེམས་ཀྱིས་བྱང་རྒྱུ་ཞི་བ་ཐོབ་མིན་ལ། །
 非末心得寂菩提，
 དེ་མེད་པར་ཡང་དེ་འཐོབ་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
 无其不能获得彼。
 ས་བོན་ལས་ནི་མུ་གུ་མེ་ཉོག་འབྲས་སུ་འབྱུང་། །
 如由种生芽花果，
 དེ་ཡང་འགགས་ལ་ཤིང་ཡང་མེད་པ་དེ་མིན་ལྟར། །
 彼灭树木非不存，
 དེ་བཞིན་དང་པོའི་སེམས་ཀྱང་བྱང་རྒྱུ་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། །
 初心亦是菩提因，
 དེ་ཡང་འགགས་ལ་བྱང་རྒྱུ་མེད་པ་དེ་མ་ཡིན། །
 彼灭菩提非不存。
 ས་བོན་རྗེད་ནས་འབྱུང་དང་ས་ལུ་ལ་སོགས་འབྱུང་། །
 有种生出谷稻等，
 དེ་ཡི་འབྲས་སུ་དེ་ལ་ཡོད་མིན་མེད་པ་འང་མིན། །
 彼果非有亦非无，
 རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་བྱང་རྒྱུ་འདི་ནི་འབྱུང་བར་འགྱུར། །
 诸佛之此菩提生，

般若摄颂

དངོས་པོའི་རང་བཞིན་བྲལ་བས་སྐྱེ་མ་འབྱུང་བར་འགྱུར། །

离有实性虚幻生。

ལུ་ཡི་ཐིགས་པས་བྲམ་པ་དང་པོ་ཐ་མའི་བར། །

水滴满瓶始末间，

རིམ་གྱིས་ཉུང་དུ་ཉུང་དུས་དེ་ཡོངས་འགོངས་པ་ལྟར། །

涓涓必渐盈彼器，

དེ་བཞིན་དང་པོའི་སེམས་ཀྱང་བྱང་ཚུབ་མཚོག་གྱུ་སྟེ། །

初心亦胜菩提因，

རིམ་གྱིས་དཀར་པོའི་ཡོན་ཏན་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་འགྱུར། །

渐圆白法终成佛。

སྟོང་པ་མཚན་མེད་སྟོན་པ་མེད་པར་ཚོས་སྟོད་ཅིང་། །

行空无相无愿法，

བྱ་ངན་འདས་ལ་མི་རིག་མཚན་མར་མི་སྟོད་པ། །

不证涅槃不持相，

དབེར་ན་མཉན་པ་མཁས་པ་ལར་འགོ་ཚུར་འགོ་ཡང་། །

犹如舟子善往来，

མཐའ་གཉིས་མི་གནས་གྱུ་མཚོར་གནས་པ་མེད་པ་བཞིན། །

不住两岸不住海。

དེ་ལྟར་སྦྱོང་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདི་སྐྱམ་བདག །

如是行持之菩萨，

སྦོབས་བཅུས་ལུང་བསྟན་བྱང་ཆུབ་རིག་འགྲུར་རྣོམ་སེམས་མེད། །

无佛记证菩提想，

འདི་ལ་ཅི་ཡང་མེད་ཅེས་བྱང་ཆུབ་སྐྱག་པ་མེད། །

此无菩提无畏惧，

དེ་ལྟར་སྦྱོང་པ་བདེ་གཤེགས་ཤེས་རབ་སྦྱོང་པ་ཡིན། །

此行即行善逝智。

འཛིག་རྟེན་དགོན་པའི་ལམ་དང་མུ་གེ་ནད་བཅས་པར། །

世间荒途饥谨疾，

མཐོང་ནས་སྐྱག་པ་མེད་ཅིང་དེ་ནས་གོ་གྱོན་ཏེ། །

见而不惧披铠甲，

ཕྱི་མའི་མུ་མཐའ་རྟག་ཏུ་བརྩོན་ཞིང་རབ་ཤེས་ནས། །

后际恒勤尽了知，

ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་ཡིད་ནི་རྟུལ་ཙམ་སྦྱེད་མི་བྱེད། །

尘许不生厌倦意。

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྒྱལ་བའི་ཤེས་རབ་སྦྱོང་བྱེད་ལ། །

菩萨行持如来智，

མུང་པོ་འདི་དག་གཤོད་ནས་སྟོང་ཞིང་སྐྱེ་མེད་ཤེས། །
 知蕴本空且无生，
 མཉམ་པར་མ་བཞག་སེམས་ཅན་ཁམས་ལ་སྟོང་རྗེ་འཇུག། །
 未入定悲入有情，
 བར་སྐབས་དེར་ཡང་སངས་རྒྱས་ཚོས་ལས་ཡོངས་མི་ཉམས། །
 期间佛法不退失。
 དཔེར་ན་སྐྱེས་བུ་མཁས་པ་ཡོན་ཏན་ཀུན་ལྡན་ཞིང་། །
 如有善巧诸德人，
 སྟོབས་ལྡན་མི་ཐུབ་བརྩོན་བྱས་སྐྱུ་རྩལ་ཚོ་ག་ཤེས། །
 具力知技勤难事，
 འཕོང་དང་བཟོ་གནས་མང་པོའི་ཕ་རོལ་ཕྱིན་གྱུར་ཅིང་། །
 投抛工巧臻究竟，
 སྐྱུ་མ་སྐྱུ་བ་ཤེས་འགོ་དོན་རབ་ཏུ་འདོད་པ་ཞིག །
 知成幻术欲利生。
 ཕ་དང་མ་དང་ཚུང་མར་བཅས་པ་ཡོངས་བསྐྱས་ནས། །
 偕同父母及妻子，
 དག་ཉེད་མང་བ་དགོན་པའི་ལམ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་། །
 行至众怨荒野路，

一
若
攝
頌
釋

དེ་ཡིས་དཔའ་ཞིང་བརྟུལ་པོད་སྐྱེས་བུ་མང་སྐུལ་ཏེ། །
 彼化勇敢众多士，
 བདེ་བར་སོང་ཞིང་སྐྱར་ཡང་བྱིམ་དུ་འོང་བ་ལྟར། །
 安稳行程还家园。
 དེ་བཞིན་དེ་ཚེ་བྱང་སེམས་དཔའ་མཁས་པ་ཡང་།
 尔时善巧之菩萨，
 སེམས་ཅན་ཁམས་རྣམས་ཀུན་ཏུ་སྤྱིང་ཇེ་ཚེ་བསྐྱེད་ཅིང་། །
 于众生界生大悲，
 བདུད་བཞི་དག་དང་ས་གཉིས་ལས་ཀྱང་རབ་འདས་ནས། །
 尽越四魔及二地，
 ཉིང་འཛིན་མཚོག་ལ་གནས་ཤིང་བྱང་རྒྱབ་རེག་མི་བྱེད། །
 住胜等持不证觉。
 མཁའ་ལ་རྒྱང་བརྟེན་དེ་ལ་རྒྱལ་ཡུང་པོ་བརྟེན། །
 风依虚空水依彼，
 དེ་ལ་ས་ཚེན་འདི་བརྟེན་དེ་ལ་འགོ་བ་བརྟེན། །
 大地依彼生依地，
 སེམས་ཅན་ལས་ལ་སྦྱོད་པའི་རྒྱ་ནི་དེ་འདྲ་སྟེ། །
 有情造业因即此，

ནམ་མཁའ་གང་ལ་གནས་ཡིན་དོན་འདི་བསམ་བར་གྱིས། །

虚空何住思此义。

དེ་བཞིན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྟོང་བ་ཉིད་གནས་པ། །

如是菩萨住空性，

འགོ་ལ་སེམས་ཅན་གཤམ་པའི་སྟོན་ལམ་རྟེན་ཅན་གྱིས། །

知有情愿作所依，

བྱ་བ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་དུ་མ་སྟོན་བྱེད་ཅིང་། །

展现众多种种事，

ལྷ་ངན་འདས་ལ་མི་རེག་སྟོང་བར་གནས་པ་མེད། །

不证涅槃不住空。

གང་གི་ཚེན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཁས་གསལ་བ། །

何时菩萨明而知，

སྟོང་བ་ཞི་བའི་ཉིང་འཛིན་དམ་བ་འདི་སྟོན་པ། །

行此空寂妙等持，

བར་སྐབས་དེར་གཅིག་མཚན་མ་རབ་ཏུ་སྐྱེམ་མི་བྱེད། །

其间全然不修相，

མཚན་མ་མེད་བར་གནས་གིང་ཞི་ལ་རབ་ཞི་སྟོན། །

住无相寂最寂行。

བར་སྐྱང་འཕུར་བའི་བྱ་ལ་གནས་ཡོད་མ་ཡིན་ཏེ། །

如飞虚空鸟无处，

དེ་ན་གནས་པ་མ་ཡིན་ས་ལ་ལྷུང་མི་འགྱུར། །

非住于彼不堕地，

དེ་ལྟར་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམ་ཐར་སྐྱོད་སྡོད་པ། །

菩萨行持解脱门，

ལྱ་ངན་འདས་ལ་མི་རེག་མཚན་མར་སྡོད་མ་ཡིན།

不证涅槃不持相。

དཔེར་ན་འཕོང་བསྐྱབས་སྐྱེས་བུས་གནམ་དུ་མདའ་འཕངས་ཏེ། །

如学箭法空射箭，

མདའ་གཞན་དག་ནི་ཕྱི་བཞིན་རྒྱད་མར་ལྷོང་བཏགས་ནས། །

余箭随后不间断，

སྒྲ་མའི་མདའ་དེ་ས་ལ་ལྷུང་བའི་སྐབས་མི་རྟེན། །

前箭不得落地机，

མི་དེ་འདོད་ན་མདའ་དེ་ས་ལ་ལྷུང་བར་འགྱུར། །

彼人想时箭坠地。

དེ་ལྟར་གཤམ་རབ་ལ་རྩོན་པ་མཚོགས་སྡོད་པ། །

如是行持胜般若，

ཤེས་རབ་ཐབས་སྟོབས་རྒྱ་འབྲུལ་གྱིས་ནི་རྣམ་སྟོང་པ། །

智方便力神变行，

དེ་དག་དག་པའི་རྩ་བ་ཇི་སྲིད་མ་རྫོགས་པར། །

彼等善根未圆满，

དེ་སྲིད་སྟོང་ཉིད་དམ་པ་དེ་ནི་ཐོབ་མི་བྱེད། །

期间不得妙空性。

དཔེར་ན་དག་སྟོང་རྒྱ་འབྲུལ་སྟོབས་མཚོག་ལྟ་བུ་ཞིག །

如比丘具神变力，

ནམ་མཁའ་གནས་ཏེ་ཅིག་ཅེས་ཚོ་འབྲུལ་རྣམ་པར་འབྲུལ། །

住空顿时显神奇，

འགོ་དང་འཆག་པ་དང་ནི་ཉལ་དང་འདུག་པ་སྟོན། །

行住坐卧四威仪，

དེ་ནི་སྐྱོ་བ་མེད་ཅིང་དེ་ལ་དུབ་པ་མེད། །

彼无厌烦无疲倦。

དེ་བཞིན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཁས་པ་སྟོང་གནས་ཤིང་། །

聪睿菩萨住空性，

ཡེ་ཤེས་རྒྱ་འབྲུལ་པ་རོལ་སོན་ལ་གནས་པ་མེད། །

智神变竟无有住，

འགྲོ་བ་དག་ལ་བྱ་བ་རྣམ་པ་མཐའ་ཡས་སྟོན། །
 为众生现无边事，
 བསྐྱལ་བ་བྱེ་བར་སྐྱོ་བ་མེད་ཅིང་དུབ་པ་མེད། །
 俱胝劫间无疲厌。
 དབེར་ན་མི་འགའ་གཡང་ས་ཆེན་པོར་འཇུག་བྱེད་ཅིང་། །
 如人处于大悬崖，
 ལག་པ་གཉིས་ཀས་གདུགས་གཉིས་འཛིན་ཅིང་ནམ་མཁའ་ལ། །
 双手撑伞空中跃，
 མཚོང་བར་བྱེད་ཅིང་གཡང་ས་ཆེན་པོར་ལུས་བོར་ནས། །
 身体下落不坠入，
 ལྷུང་བར་མི་འགྲུང་ཇི་སྲིད་དེར་ནི་འགྲོ་བར་འགྱུར། །
 大深渊底直行进。
 དེ་བཞིན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཁས་པ་སྟོང་ཇེར་གནས། །
 具有智悲之菩萨，
 ཐབས་དང་ཤེས་རབ་གཉིས་ཀྱི་གདུགས་ནི་ཡོངས་བབྱང་སྟེ། །
 手握方便智慧伞，
 ཚོས་རྣམས་སྟོང་བ་མཚན་མེད་སྟོན་པ་མེད་ཏེ་གས་ཅིང་། །
 悟法空性无相愿，

ལྷ་པོ་འདས་ལ་རེག་པ་མེད་ལ་ཚོས་ཀྱང་མཐོང་། །
 不证涅槃法亦见。
 དཔེར་ན་རིན་ཆེན་འདོད་པ་རིན་ཆེན་གླིང་སོང་སྟེ། །
 如欲珍宝赴宝洲，
 རིན་ཆེན་རྟེན་ནས་ཕྱིར་ཡང་གྲིམ་དུ་འོང་འགྱུར་བ། །
 已得珍宝返家中，
 དེར་ནི་དེད་དཔོན་འབའ་ཞིག་བདེ་བར་འཚོ་བྱེད་ཅིང་། །
 商主非独以安生，
 གཉེན་བཤེས་ཚོགས་ཡིད་མི་བདེར་འཛོག་པ་མིན་པ་ལྟར། །
 令亲友众不悦意。
 དེ་བཞིན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྟོང་ཉིད་རིན་ཆེན་གྱི། །
 菩萨诣至空宝洲，
 གླིང་དུ་སོང་སྟེ་བསམ་གཏན་དབང་པོ་སྟོབས་བློབ་བ། །
 获得禅定根及力，
 ལྷ་པོ་འདས་ལ་རེག་པ་འབའ་ཞིག་མཐོན་དགའ་ཞིང་། །
 不喜独自证涅槃，
 སེམས་ཅན་སྣུག་བསྐྱེད་ཡིད་དུ་འཛོག་པར་འགྱུར་མ་ཡིན། །
 而令众生心忧苦。

དཔེར་ན་དོན་གཉེར་ཚོང་པ་རྒྱས་ཤེས་བྱ་བའི་ཕྱིར། །
 如求利商熟知故，
 བར་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་གྲོང་རྫོང་གང་ཡིན་པར་འགོ། །
 中经都市城邑村，
 དེར་ཡང་མི་གནས་ཅིན་ཆེན་གླིང་དུ་འང་མི་གནས་ལ། །
 不住彼处及宝洲，
 རིག་པ་ཁྱིམ་དུ་མི་གནས་ལམ་ལ་མཁའ་པར་འགྱུར། །
 知不住家通路途。
 དེ་བཞིན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གསལ་ཏེ་ཉན་ཐོས་དང་། །
 明了菩萨则通晓，
 རང་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་པ་རྣམ་གྲོལ་ཀྱན་ལ་མཁའས། །
 声闻独觉智解脱，
 དེ་ལ་མི་གནས་སངས་རྒྱས་ཡི་ཤེས་གནས་མ་ཡིན། །
 不住于彼及佛智，
 འདུས་མ་བྱས་ལ་མི་གནས་ལམ་གྱི་ཚུལ་ཤེས་ཡིན། །
 不住无为解道理。
 གང་ཚོ་འགོ་ལ་བྱམས་པ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བྱས་ནས། །
 何时慈心结缘众，

ཏིང་འཛིན་སྟོང་པ་མཚན་མེད་སྟོན་པ་མེད་སྟོན་པ། །
 行空无相愿等持，
 དེ་ནི་མྱ་ངན་འདས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཞེ་འཇམ། །
 彼者既不获涅槃，
 འདུས་བྱས་ཡིན་པར་གདགས་ལུས་དེ་ནི་གནས་མེད་དོ། །
 亦不可立有为处。
 དཔེར་ན་སྐྱུལ་པའི་མི་ལུས་མི་སྣང་མ་ཡིན་ཞིང་། །
 如化人身非不现，
 དེ་ནི་མིང་གིས་ཀྱང་ནི་གདགས་པར་ལུས་པ་ལྟར། །
 彼以名称亦能立，
 དེ་བཞིན་བྱང་རླབ་སེམས་དཔའ་རྣམ་ཐར་སྟོར་སྟོན་པ། །
 行解脱门之菩萨，
 དེ་ནི་མིང་གིས་ཀྱང་ནི་གདགས་པར་ལུས་པ་ཡིན། །
 彼以名称亦能立。
 གལ་ཏེ་སྟོན་པ་དང་ནི་དབང་པོ་ཡོངས་བྲིས་ལ། །
 若问行为以及根，
 བྱང་རླབ་སེམས་དཔའ་སྟོང་པ་མཚན་མ་མེད་པའི་ཚོས། །
 菩萨不说空无相，

ཡོངས་སུ་མི་སྟོན་བྱིང་མི་སྟོན་པ་ས་ཡི་ཚོས།
 不讲不退转地法，
 མི་འཚད་དེ་ནི་ལུང་མ་བསྟན་པ་ཡིན་རིག་བྱ། །
 知彼尚未得授记。

སྐབས་བཞི་པའོ། །
 第四品终

དག་བཅོམ་ས་དང་རྒྱུན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་དང་། །
 罗汉地及缘觉智，
 ཁམས་གསུམ་དག་ན་མི་ལམ་ན་ཡང་མི་འདོད་ཅིང་། །
 三界梦中亦不希，
 སངས་རྒྱས་རྣམས་མཐོང་འགོ་ལ་ཚོས་ཀྱང་སྟོན་བྱེད་པ། །
 见佛亦为众说法，
 དེ་ནི་མི་སྟོན་ལུང་བསྟན་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ། །
 知彼得不退转记。
 མི་ལམ་ན་ནི་སེམས་ཅན་དན་སོང་གསུམ་གནས་མཐོང་། །
 梦见有情三恶趣，
 རྣམ་ཅིག་དེ་ལ་ངན་སོང་རྒྱུན་གཅོད་སྟོན་ལམ་འདེབས། །
 刹那发愿断恶趣，

一
般
若
摄
颂

བདེན་པའི་བྱིན་གྱི་རྒྱབས་གྱིས་མི་ཡི་ལུང་པོ་ཞི། །

谛实加持熄烈火，

དེ་ནི་མི་ལྷོག་ལུང་བསྟན་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ། །

知彼得不退转记。

མི་ཡི་འཛིག་རྟེན་འབྱུང་པོའི་གདོན་དང་ནང་མང་བ། །

人间鬼魅疾病多，

ཕན་དང་སྟོང་བརྗེར་ལྡན་པའི་བདེན་པའི་བྱིན་གྱིས་ཞི། །

利悲谛实加持息，

འོན་ཀྱང་རྫོམ་སེམས་མེད་ཅིང་ར་རྒྱལ་སྦྱེ་མེད་པ། །

而无执心不生慢，

དེ་ནི་མི་ལྷོག་ལུང་བསྟན་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ། །

知彼得不退转记。

ཅི་སྟེ་དེ་ནི་བདེན་པའི་བྱིན་རྒྱབས་སྣ་ཚོགས་དག །

自在种种谛加持，

འབྱོར་པས་བདག་ལུང་བསྟན་སྟམ་རྫོམ་སེམས་འབྱུང་བ་འམ། །

我得授记起慢心，

གལ་ཏེ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་གཞན་གྱིས་ལུང་བསྟན་རྫོམ། །

执余菩萨予授记，

སྐྱོམ་སེམས་གནས་པ་དེ་ནི་སྒོ་རྒྱུང་གེས་པར་བྱ། །

当知住慢智浅薄。

མིང་གི་གཞི་ལས་བདུད་ནི་ཉེ་བར་འོངས་གྱུར་ནས། །

名因生魔至近前，

འདི་སྐད་སྒྲུབ་ཉེ་འདི་ནི་ཁྱོད་དང་པ་མ་དང་། །

说此即汝及父母，

ཁྱོད་གྱི་བདུན་མེས་རྒྱུད་གྱི་བར་གྱི་མིང་ཡིན་ཞིང་། །

汝祖七代之间名，

གང་ཚོ་ཁྱོད་ནི་སངས་རྒྱས་འགྱུར་བའི་མིང་འདི་ཡིན། །

汝成佛号乃是此。

སྒྱུངས་སྐྱོམ་རྣལ་འབྱོར་ལྡན་པ་ཅི་འདྲ་འབྱུང་འགྱུར་ལ། །

头陀戒行如何得，

ཁྱོད་སྔོན་ཡོན་ཉན་ཚུལ་ཡང་འདི་འདྲ་འོ་ཞེས་བརྗོད་དེ། །

汝昔功德亦如是，

དེ་སྐད་གང་ཐོས་སྐྱོམ་སེམས་བྱུང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ནི། །

闻此骄慢之菩萨，

བདུད་གྱིས་ཡོངས་སུ་བསྐྱུང་ཞིང་སྒོ་རྒྱུང་རིག་པར་བྱ། །

当知着魔智浅薄。

རབ་ཏུ་དབེན་པའི་གྲོང་དང་གྲོང་ཁྱེར་རི་སྐུལ་དང་། །

依于极静村落城，

དགོན་པ་དབེན་པའི་ནགས་ཁྲོད་རབ་ཏུ་སློབ་བྱེད་ཅིང་། །

深山静林阿兰若，

བདག་བསྐྱོད་གཞན་ལ་སློད་པའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ནི། །

自赞毁他之菩萨，

བདུད་གྱིས་ཡོངས་སུ་བསྐྱང་ཞིང་སློབ་རྒྱུ་རིག་པར་བྱ། །

当知着魔智浅薄。

ཏྲག་ཏུ་གྲོང་དང་ཡུལ་ལོངས་གྲོང་རྒྱུ་གནས་བྱེད་ཅིང་། །

常居村落都城邑，

སེམས་ཅན་སློབ་བྱེད་བྱང་རྒྱུ་བརྩོན་པ་མ་གཏོགས་པ། །

成熟有情勤菩提，

དེ་ནི་དག་བཅོམ་རང་རྒྱལ་འདོད་པ་གཞར་མི་བསྐྱེད། །

不求罗汉独觉地，

འདི་ནི་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྐྱེས་གྱི་དབེན་པར་གསུངས། །

此谓佛子之寂静。

གང་ཞིག་དཔག་ཚད་ལྔ་བརྒྱ་ཡོད་པའི་རི་ཡི་སྐུལ། །

五百由旬之深山，

ལྷུལ་གྱིས་གང་བར་ལོ་མང་བྱེ་བར་གནས་བྱེད་ཀྱང་། །
 布满蛇处住多年，
 དབེན་པ་འདི་མི་ཤེས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་དེ། །
 不知寂静之菩萨，
 ལྷག་པའི་ང་རྒྱལ་རྟེན་ནས་འདྲེ་བར་གནས་པ་ཡིན། །
 得增上慢杂而居。
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འགྲོ་བའི་དོན་བརྩོན་བསམ་གཏན་དང་། །
 菩萨勤利众生得，
 ལྷོ་བས་དང་དབང་པོ་རྣམ་ཐར་ཉིང་འཛིན་ཐོབ་དེ་ལ། །
 禅力解脱根等持。
 འདི་ནི་དགོན་དབེན་སྦྱོད་པ་མིན་སྐྱམ་བརྟན་བྱེད་པ། །
 轻思此非行寂静，
 དེ་ནི་བདུད་གྱི་སྦྱོད་ཡུལ་གནས་ཞེས་རྒྱལ་བས་གསུངས། །
 佛说彼住魔行境。
 གང་ཞེས་གྲོང་ངམ་འོན་ཏེ་དགོན་པར་གནས་ཀྱང་རུང་། །
 于住村落或静处，
 ཐེག་པ་གཉིས་ཀྱི་སེམས་བྲལ་བྱང་ཆུབ་མཚོག་ངེས་ན། །
 离二乘心定大觉，

འདི་ནི་འགོ་དོན་བཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དབེན་པ་སྟེ། །
 利生寂静之菩萨，
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དོད་སྟོམས་དེ་ནི་བདག་ཉིད་ཉམས། །
 妄念揣度坏自己。
 དེ་ལྟ་བུས་ན་བྱང་ཆུབ་དམ་པ་ཚོལ་བ་ཡི། །
 故勇意寻妙菩提，
 བསམ་པ་དྲག་ལྡན་མཁས་པས་ང་རྒྱལ་ངེས་བཅོམ་སྟེ། །
 善巧必定摧我慢，
 རན་པའི་ཚོགས་ཀྱིས་གསོ་བྱིང་སྤྲོན་པ་བསྟེན་པ་ལྟར། །
 如患为愈依良医，
 གཡེལ་བ་མེད་པར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པར་བྱ། །
 无懈怠依善知识。
 སངས་རྒྱལ་བྱང་ཆུབ་མཚོག་ཞུགས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དག །
 菩萨入佛大菩提，
 ལ་རོལ་བྱིན་དང་བཅས་ཉེ་དགེ་བའི་བཤེས་སུ་བསྟེན། །
 具波罗蜜依善师，
 དེ་དག་རྗེས་སུ་སྟོན་བྱེད་འདི་ནི་བསྐྱབ་པའི་ས། །
 随彼等说修行地，

གྲུ་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་ལྷུང་དུ་རྟོགས། །

二因速证佛菩提。

རྒྱལ་བ་འདས་དང་མ་བྱོན་ཕྱོགས་བཅུ་གང་བཞུགས་པ། །

过去未来十方佛，

ཀུན་ལམ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་འདི་ཡིན་གཞན་མ་ཡིན། །

道皆般若非余者，

ཕ་རོལ་ཕྱིན་འདི་བྱང་ཆུབ་མཚོག་ལ་ཞུགས་རྣམས་ཀྱི། །

此度是入大菩提，

གསལ་དང་སྟོན་དང་སྣང་དང་སྟོན་མཚོག་ཡིན་ཞེས་བཤད། །

光灯日轮胜导师。

ཇི་ལྟར་ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་མཚན་ཉིད་སྟོང་། །

犹如般若法相空，

ཚས་འདི་ཐམས་ཅད་མཚན་ཉིད་དེ་དང་འདྲར་ཤེས་ཤིང་། །

知诸法相与彼同，

ཚས་རྣམས་སྟོང་ཞིང་མཚན་མ་མེད་པར་རབ་ཤེས་ན། །

尽晓万法空无相，

དེ་ལྟར་སྟོན་པ་བདེ་གཤེགས་ཤེས་རབ་སྟོན་པ་ཡིན། །

此行即行善逝智。

སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་རྟོག་པས་ཟས་ལ་འདོད་བྱེད་ཅིང་། །
 众生妄执欲求食，
 འཁོར་བར་ཆགས་པའི་ཡིད་དང་ལྷན་རྒྱམས་རྟག་ཏུ་འཁོར། །
 贪轮回意恒流转，
 བདག་དང་བདག་གི་ཚོས་གཉིས་ཡང་དག་མིན་སྟོང་སྟེ། །
 我我所法非真空，
 བྱིས་པ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ནི་མཁའ་ལ་མདུད་པ་བོར། །
 凡愚虚空打疙瘩。
 དབེར་ན་དོགས་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་ནི་དུག་ལངས་པ། །
 如顾虑想引发毒，
 དུག་དེ་ཁོང་དུ་སོང་བ་མེད་ཀྱང་བརྒྱལ་བར་འགྱུར། །
 毒未入内而昏迷，
 དེ་བཞིན་བྱིས་པ་བདག་དང་བདག་གིར་ཁས་ལེན་པ། །
 凡愚执我许我所，
 བདག་དེར་འདུ་ཤེས་ཡང་དག་མིན་རྟོག་སྟེ་ཞིང་འཚི། །
 我想非真念生死。
 ཇི་ལྟར་འཛིན་པ་དེ་ལྟར་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་བརྟན། །
 如是执著说染污，

无我我所说清净，
 此无成为染与净，
 菩萨证悟智慧度。
 瞻洲尽其有众生，
 无余发胜菩提心，
 俱胝千年作布施，
 利生回向菩提因。
 甚至一日随同行，

དེ་ལ་སྦྱིན་པའི་ཕུང་པོས་བསོད་ནམས་ཆར་མི་ཤོད། །

布施福蕴不及彼，

དེ་ཕྱིར་གཤམ་མེད་ཏྲག་ཏུ་ཤེས་རབ་འཇུག་པར་བྱ།

故当不懈恒入智。

ཤེས་རབ་པ་ལོ་ཕྱིན་མཚོག་སྦྱོང་པའི་རྣམ་འབྱོར་པ། །

行胜般若瑜伽者，

སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་ཅིང་སེམས་ཅན་འདུ་ཤེས་མེད། །

起大悲无众生想，

དེ་ཚོ་མཁས་པ་འགོ་བ་ཀུན་གྱི་སྦྱིན་གནས་འགྱུར། །

时智者成众应供，

ཏྲག་ཏུ་ཡུལ་འཁོར་བསོད་སྦྱོམས་དོན་ཡོད་ཡོངས་སུ་སྦྱོང། །

恒行乞食具实义。

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་འདིར་ཡུན་རིང་འབྲེལ་བ་ཡི། །

菩萨为度长结缘，

ལྷ་མི་ངན་སོང་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་དགོལ་བའི་ཕྱིར། །

人天三途之众生，

ལམ་ཡངས་པ་ལོ་སེམས་ཅན་ཁམས་ལ་སྦྱོན་འདོད་བས། །

大道彼岸欲示众，

ཉིན་མཚན་ཤེས་རབ་པ་ལོལ་ཕྱིན་ལ་བརྩོན་པར་བྱ། །

昼夜精进行般若。

མི་ཞིག་སྔོན་ཚད་མ་རྙེད་པ་ཡི་རིན་ཆེན་མཚོག་ །

人昔未得之至宝，

དུས་གཞན་ཞིག་ན་རྙེད་པར་གྱུར་ཏེ་དགའ་བ་ལས། །

别时已获心欢喜，

རྙེད་མ་ཐག་ཏུ་བག་མེད་གྱུར་ཏེ་སྟོར་བ་ནི། །

得即不慎已遗失，

སྟོར་བས་རིན་ཆེན་མཛོན་འདོད་ཏུ་གཏུ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ལོ། །

失而求宝恒忧苦。

དེ་ལྟར་བྱང་རྒྱུ་མཚོག་ཞུགས་རིན་ཆེན་ལྟ་བུ་ཡི། །

如是趋入大菩提，

ཤེས་རབ་པ་ལོལ་ཕྱིན་ལ་རྣལ་འབྱོར་དོར་མི་བྱ། །

如宝般若行莫弃，

རིན་ཆེན་རྙེད་ནས་སྤངས་ཏེ་རབ་ཏུ་བརྩོན་དགོས་ནས། །

如获宝取勤缠裹，

ལྷུང་དུ་འགོ་བར་བྱེད་པ་ཞི་བར་འགྱུར་བ་བཞིན། །

疾速而行消忧苦。

般若偈颂

ཉི་མ་སྒྲིན་དང་བྲལ་བའི་འོད་ཟེར་དྲ་བ་ཅན། །
 如离云日光灿灿，
 ལུན་ནག་འཐིབས་པོའི་ལུན་པ་ཐམས་ཅད་འཛོམས་འཆར་བ། །
 驱散所有重重暗，
 སྒྲིན་སུ་མེ་ཁྱེར་སློག་ཆགས་འབྱུང་བོ་ཐམས་ཅད་དང་། །
 映蔽一切萤火虫，
 ལྷར་མའི་ཚོགས་དང་རྣམ་པའི་འོད་ཀྱན་ཟེལ་གྱིས་གཞོན། །
 含生群星明月光。
 དེ་བཞིན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན། །
 行胜般若之菩萨，
 མཚོག་སྦྱོང་སྦྱོང་བ་དང་ནི་མཚན་མ་མེད་སྦྱོང་བ། །
 善行空性及无相，
 མཁས་པས་ལྷ་བའི་འཐིབས་པོ་བཅོམ་ནས་འགོ་ཀྱན་དང་། །
 摧见浓暗胜众生，
 དག་བཅོམ་རང་རྒྱལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་མང་ཟེལ་གྱིས་གཞོན། །
 罗汉独觉多菩萨。
 དབེར་ན་རྒྱལ་བོའི་སུ་ཞིག་ཞོར་གཏོང་དོན་འདོད་པ། །
 王子施财欲实义，

ཀུན་གྱི་གཙོ་བོར་གྱུར་ཏེ་མངོན་པར་འགོ་བྱ་འོས། །

成众尊主乐亲近，

འདི་ནི་ད་ལྟ་ན་ཡང་སེམས་ཅན་མང་དགའ་བྱེད། །

此今尚令群生悦，

ཐབས་ཐོབ་གྱུར་ཏེ་རྒྱལ་སྲིད་གནས་ན་སློས་ཅི་དགོས། །

得势在位何须说？

དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་སྣོད་མཁས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་། །

如是巧行智菩萨，

བདུད་ཅི་སྦྱིན་པར་བྱེད་ཅིང་ལྷ་དང་མི་རྣམས་དགའ། །

施甘露令人天喜，

འདི་ནི་ད་ལྟ་ན་ཡང་སེམས་ཅན་མང་ཕན་བརྩོན། །

此今尚勤利群生，

ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་གནས་པར་གྱུར་ན་སློས་ཅི་དགོས། །

住法王位何须说？

དེ་ཡི་ཚོན་བདུད་ནི་ཟུག་རྩ་ལྡན་པར་འགྱུར། །

尔时恶魔怀刺痛，

མྱ་ངན་ཉམ་ཐག་སྦྱག་བསྐྱེལ་ཡིད་མི་བདེ་ཉམ་རྒྱུད། །

忧凄苦恼气焰消，

རི་ལྷར་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་འདི་ཡིད་ནུར་འགྱུར་ཞེས། །

何能退此菩萨意？

འཛིགས་པ་བསྟན་ཕྱིར་ཕྱོགས་རྣམས་སྲེག་ཅིང་སྐར་མདའ་གཏོང་། །

威逼诸方烧陨石。

གང་ཚེ་མཁས་པ་དེ་དག་བསམ་པ་རབ་ལྡན་ཞིང་། །

智者具有勇猛心，

ཉིན་མཚན་ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་མཚོག་དོན་ལྟ། །

昼夜观胜般若义，

དེ་ཚེ་ལུས་སེམས་དག་ནི་མཁའ་འགོ་བྱ་ལྟར་རྒྱ། །

如鸟飞空身心净，

ནག་པོའི་རྩ་ལག་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱགས་རྟེན་ག་ལ་འགྱུར། །

魔众岂能有机乘？

གང་ཚེ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་འཐབ་དང་ཚོད་གྱུར་ཅིང་། །

何时菩萨起斗争，

ཕན་ཚུན་མི་མཐུན་ཁྲོས་པའི་སེམས་དང་ལྡན་གྱུར་པ། །

相互不和具嗔心，

དེ་ཚེ་བདུད་ནི་མཚོག་ཏུ་དགའ་ཞིང་ཉམས་བདེར་འགྱུར། །

时魔最悦心舒畅，

དེ་གཉིས་རྒྱལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ལས་ནི་རིང་འགྲུར་སྟམ། །

思彼二者远佛智。

དེ་གཉིས་རིང་དུ་འགྲུར་ཞིང་ག་ཟ་འདྲ་བར་འགྲུར། །

彼二将远如罗刹，

གཉིས་ཀ་རང་གི་དམ་བཅས་ཉམས་བར་བྱེད་བར་འགྲུར། །

二者失毁自誓言，

སྣང་ཞིང་བཟོད་དང་བྲལ་ལ་བྱང་ཚུབ་ག་ལ་ཡོད། །

嗔恨离忍岂证觉？

དེ་ཚེ་བདུད་རྣམས་ཕྱོགས་དང་བཅས་ཉེ་དགའ་བར་འགྲུར། །

彼时诸魔皆欢喜。

ལུང་བསྟན་མ་ཐོབ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་གང་ཞིག་གིས། །

未得授记之菩萨，

ལུང་བསྟན་ཐོབ་ལ་སེམས་ཁྲོས་ཚུད་པ་ཚུམ་བྱེད་ན། །

嗔得授记起争论，

ཐ་བསྐྱོན་ཕྱན་སེམས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་རི་སྟེད་པ། །

尽嗔具过心刹那，

དེ་སྟེད་བསྐྱལ་བར་གཞི་ནས་གོ་ཆ་བགོ་དགོས་སོ། །

需彼数劫重披甲。

སངས་རྒྱལ་བཟོད་པའི་པ་རོལ་བྱིན་པས་བྱང་ཆུབ་རེག །

佛依忍度证菩提，

སེམས་འདི་བཟང་བ་མིན་སྐྱམ་དྲན་པ་སྦྱང་བྱེད་ཅིང་། །

思嗔非妙起正念，

སོ་སོར་འཆགས་པར་བྱེད་ཅིང་བྱིས་ཀྱང་སྣོམ་བྱེད་ལ། །

发露忏悔亦戒后，

དགའ་བར་མི་བྱེད་དེ་ནི་སངས་རྒྱལ་ཚོས་འདིར་སྦྱོབ། །

不喜彼学此佛法。

གང་ཞིག་སྦྱོབ་ཚེ་བསྐྱབ་པ་གང་ཡང་ཁས་མི་ལེན། །

何者学时不许学，

སྦྱོབ་པ་པོ་དང་བསྐྱབ་པའི་ཚོས་རྣམས་མི་དམིགས་ཤིང་། །

不缘学者所学法，

བསྐྱབ་དང་བསྐྱབ་པ་མ་ཡིན་འདི་གཉིས་མི་རྟོག་པ། །

是学非学不分别，

དེ་ལྟར་གང་སྦྱོབ་དེ་ནི་སངས་རྒྱལ་ཚོས་འདིར་སྦྱོབ། །

彼学即学此佛法。

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ཞིག་དེ་ལྟའི་བསྐྱབ་འདི་ཤེས། །

菩萨了知如此学，

དེ་ནི་གཞན་ཡང་བསྐྱབ་ཉམས་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་མི་འགྱུར། །

永不失学不破戒，

དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཚོས་བརྟེན་བྱ་བྱིར་འདི་ལ་སློབ། །

为得佛法修学此，

དེ་ནི་བསྐྱབ་ལྷག་བསྐྱབ་ལ་མཁས་ཏེ་དམིགས་པ་མེད། །

善学胜学无缘执。

མཁས་པ་འོད་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་རབ་དེ་ལྟར་སློབ། །

智者学修发光慧，

དགེ་བ་མ་ཡིན་སེམས་གཅིག་ཙམ་ཡང་སྐྱེད་མི་བྱེད། །

不善一念亦不生，

ཉི་མ་མཁའ་ལ་འགོ་བའི་ཟེར་གྱིས་ཟིལ་གཞོན་པ་འི། །

如日行空光辉映，

མདུན་གྱི་བར་སྐྱང་ལ་ནི་མུན་པ་མི་གནས་བཞིན། །

前方虚空暗不存。

ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་ལ་བསྐྱབ་པ་བྱས་རྣམས་ཀྱི། །

修学般若波罗蜜，

པ་རོལ་བྱིན་པ་ཐམས་ཅད་འདིར་ནི་འདུས་པར་འགྱུར། །

诸波罗蜜皆归此，

འཇིགས་ཚོགས་ལྟ་བུ་བར་ལྟ་བུ་དུག་ཅུ་གཉིས་འདུས་ལྟར། །

坏聚见摄六十二，

དེ་བཞིན་ཕ་རོལ་བྱིན་པ་འདི་དག་འདུས་པར་གསུངས། །

如是摄集此等度。

དཔེར་ན་སློག་གི་དབང་པོ་འགག་ན་དབང་པོ་གཞན། །

譬如命根若灭尽，

གང་དག་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་འགག་པར་འགྱུར། །

所有余根皆灭尽，

དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་སྦྱོང་བ་མཁས་པ་མཚོག་རྣམས་གྱི། །

如是行慧大智者，

ཕ་རོལ་བྱིན་པ་ཐམས་ཅད་འདིར་ནི་འདུས་པར་གསུངས། །

诸波罗蜜皆集此。

བྱང་ཆུབ་སེམས་མཁས་ཉན་ཐོས་ཡོན་ཏན་གང་དག་དང། །

善巧菩萨能修学，

དེ་བཞིན་རང་རྒྱལ་ཡོན་ཏན་ཀུན་ལ་སློབ་བྱེད་ཅིང། །

声闻独觉诸功德，

དེ་དག་དེ་ལ་མི་གནས་འདོད་པ་མི་སྦྱོང་དེ། །

不住于彼不希求，

འདི་ནི་བདག་གིས་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་སྟེ་འདི་ཕྱིར་སྒོམ་པ། །

思此我所学故学。

མི་ལོག་བྱང་ཚུབ་མཚོག་ལ་རབ་ཏུ་ལྷགས་པ་ཡི། །

于不退入大菩提，

སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་བསམ་པ་ཐག་པས་ཡི་རང་བ། །

发心诚意作随喜，

སྟོང་གསུམ་རི་རབ་སྤང་ལ་གཞལ་བས་ཚད་གཟུང་རུང་། །

三千须弥秤可量，

རྗེས་སུ་ཡི་རང་དགོ་བ་དེ་ནི་དེ་ལྟ་མིན། །

随喜彼善非如是。

དགོ་བ་དོན་གཉེར་ཕན་འདོད་སེམས་ཅན་ཇི་སྟེད་པ། །

求善欲利诸众生，

རྣམ་གྱི་བསོད་ནམས་ཕུང་པོ་ལ་ཡང་ཡི་རང་འགྱུར། །

一切福蕴皆随喜，

དེ་ཕྱིར་དེ་དག་རྒྱལ་བའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་གུར་ནས། །

故获如来功德已，

སྤྲུལ་བསྐྱེད་ཟད་པར་བྱ་བྱིར་འཛིག་རྟེན་ཚོས་སྦྱིན་བྱེད། །

为尽苦于世法施。

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ཞིག་མི་རྟོག་ཚོས་རྣམས་ཀྱུན། །

菩薩无念而彻知，

སྟོང་དང་མཚན་མ་མེད་དང་སྟོས་མེད་ཡོངས་ཤེས་པ། །

法空无相无戏论，

དེ་ནི་ཤེས་རབ་གཉིས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ཚོལ་མི་བྱེད། །

不以二慧寻菩提，

རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་ཤེས་རབ་པ་ལོལ་སྤྱིན་མཚོག་བརྩོན། །

瑜伽者勤胜般若。

ནམ་མཁའི་ཁམས་དེ་དང་ནི་ནམ་མཁའ་དེར་འགལ་བ། །

虚空界与彼违一，

ཡོད་པ་མ་ཡིན་གང་གིས་ཀྱང་ནི་དེ་མ་ཐོབ། །

非有何亦不得彼，

དེ་བཞིན་ཤེས་རབ་སྟོན་མཁས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་། །

善行智慧之菩萨，

ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ་ཉེ་བར་ཞི་བ་སྟོན། །

亦如虚空寂灭行。

སྐྱེ་བའི་དབུས་ན་སྐྱེ་མའི་སྐྱེས་བུ་འདི་རྣམ་བུ། །

人中幻人无此想：

སྐྱེ་བོ་འདི་མགུ་བྱ་སྐྱམ་མི་སེམས་དེ་ཡང་བྱེད། །
 取悦此人彼亦行，
 རྗེ་འབྲུལ་སྐྱ་ཚོགས་རབ་ཏུ་སྟོན་པར་བྱེད་མཐོང་ཡང་། །
 见显种种之神变，
 དེ་ལ་ལུས་མེད་སེམས་མེད་མིང་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །
 彼无身心亦无名。
 དེ་བཞིན་ཤེས་རབ་སྟོན་པ་ནམ་ཡང་འདི་སྐྱམ་དུ། །
 如是行慧永不思，
 བྱང་ཚུབ་རྟོགས་ནས་འགྲོ་བ་ཡོངས་སུ་དགོལ་མི་སེམས། །
 证悟菩提度有情，
 སྐྱེ་བ་སྐྱ་ཚོགས་དང་ནི་བྱ་བ་མང་ལྷན་པ། །
 种种生具众多事，
 སྐྱེ་མ་ལྟ་བུར་སྟོན་ཀྱང་ནམ་པར་མི་རྟོག་སྟོན། །
 如幻示现无念行。
 དཔེར་ན་སངས་རྒྱས་སྐུ་ལ་བ་སངས་རྒྱས་མཛད་པ་བྱེད། །
 如佛化现行佛业，
 བྱེད་པ་དེ་ལ་དེགས་པ་ཅུང་ཟད་སྐྱེ་མི་འགྱུར། །
 于行骄傲毫不生，

དེ་བཞིན་ཤེས་རབ་སྐྱོད་མཁས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཡང་། །

如是行慧巧菩萨，

སྐྱུལ་པ་སྐྱུ་མ་བཞིན་དུ་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་སྟོན། །

亦如幻化显诸事。

ཤིང་མཁན་བཟོ་བོ་མཁས་པས་སྐྱེས་པ་བྱད་མེད་དང་། །

巧木匠造男女像，

འབྲ་བའི་བཟོ་བྱས་དེ་ཡང་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་བྱེད། །

彼亦能做一切事，

དེ་བཞིན་ཤེས་རབ་སྐྱོད་མཁས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཡང་། །

如是行慧巧菩萨，

རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཡི་ཤེས་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་བྱེད། །

无分别智行诸事。

དེ་ལྟར་སྐྱོད་མཁས་རྣམས་ལ་ལྟ་ཚོགས་མང་པོ་དག །

如是行持诸智者，

ཐལ་མོ་སྐྱར་བ་བཏུད་ནས་བྱུག་ཀྱང་འཚལ་བར་བྱེད། །

众天合掌亦顶礼，

ཕྱོགས་བཅུའི་འཛིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཇི་སྟེན་པའང་། །

十方世界诸佛陀，

ཡོན་ཏན་བསྐྱེད་པའི་མཛེས་ལྷན་སྲུང་བའི་མཛེས་ལྷན་ལ། །

亦作赞叹众功德。

གཞི་ལྷན་ལྷན་མཉམ་ཞིང་ན་སེམས་ཅན་རི་སྟེན་པ། །

等恒河刹诸有情，

དེ་ཀྱང་ཡོངས་སྲུང་འཇམ་པར་བཟུང་སྟེ་བདུད་ལྷན་ལ། །

假设普皆成恶魔，

བསྐྱེད་པའི་ལས་ཀྱང་དེ་སྟེན་སྲུང་བྱས་ཀྱང་། །

一毛亦化相同数，

དེ་དག་ཀྱང་གྱིས་མཁས་ལ་བར་ཆད་བྱ་མི་རུས། །

彼等无法障智者。

རྒྱ་རྒྱུ་བཞི་ཡིས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་མཁས་སྟོབས་ལྡན། །

四因菩萨具智力，

བདུད་བཞིས་བྱབ་པར་དཀའ་ཞིང་བསྐྱོད་པར་མི་རུས་ཏེ། །

四魔难胜不能动，

སྟོང་པར་གནས་དང་སེམས་ཅན་ཡོངས་སྲུང་གཏོང་དང་། །

安住空性不舍众，

རི་སྟེན་སྲུང་བཞིན་བྱེད་དང་བདེ་གཤེགས་བྱིན་རྒྱུ་ལས་ཅན། །

如说而行佛加持。

དེ་བཞིན་གཤེགས་ཡུམ་གྱིས་རབ་པ་ལོལ་བྱིན་པ་འདི། །
 讲此佛母般若时，
 འཆད་ཚེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ཞིག་མོས་བྱེད་ཅིང་། །
 若有菩萨起信解，
 བསམ་པ་ཐག་པས་སྐྱབ་པར་མངོན་པར་བརྩོན་བྱེད་ན། །
 诚心精进而修行，
 དེས་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་ཞུགས་རིག་བྱ། །
 知静者入一切智。
 ཚོས་དབྱིངས་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་གནས་པ་མི་འགྱུར་ཞིང་། །
 法界真如不可住，
 དབེར་ན་བར་སྣང་སྤྱིན་བཞིན་གནས་པ་མེད་པར་གནས། །
 如空中云无住住，
 རིག་སྤྲེགས་འཆང་བ་གནས་མེད་མཁའ་རྒྱ་གནས་འདོད་པ། །
 咒师无住行于空，
 སྤྲེགས་མཐུས་དུས་མིན་མེ་ཏོག་ལྷན་ཞིང་བྱིན་གྱིས་རྫོབ། །
 欲住依咒加持花。
 དེ་ལྟར་སྦྱོད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཁས་གསལ་བ། །
 此行明智之菩萨，

一
若
攝
頌
釋

རྟོགས་པར་བྱེད་དང་སངས་རྒྱས་ཚོས་རྣམས་དམིགས་མི་འགྲུང། །

不缘能证佛诸法，

འཆད་པར་བྱེད་དང་ཚོས་འདོད་ལྟ་བར་བྱེད་མི་དམིགས། །

不缘视为讲求法，

འདི་ནི་ནི་འདོད་ཡོན་ཏན་དགའ་བའི་གནས་པ་ཡིན། །

是求寂喜德者住。

དབང་བཅོམ་རྣམ་ཐར་དེ་བཞེན་གཤེགས་གྱི་མ་གཏོགས་པར། །

罗汉解脱如来外，

གནས་པ་འདི་ནི་ཉན་ཐོས་རང་རྒྱལ་བཅས་པ་ཡི། །

此住堪为诸声闻，

གནས་པ་ནི་བའི་ཉིང་འཛིན་རབ་ནི་བདེ་ལྷན་པ། །

缘觉息具寂乐定，

རི་སྟེན་ཀུན་གྱི་མཚོག་དང་གོང་ན་མེད་པ་ཡིན། །

众住之最是无上。

འདབ་ཆགས་མཁའ་ལ་གནས་ཀྱང་ལྷུང་བར་འགྲུར་མ་ཡིན། །

飞禽住空不坠地，

ཉ་ནི་རྩུ་ལ་གནས་ཀྱང་འཚུབས་ཉེ་འཚི་བ་མེད། །

鱼住水中无闭死，

དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བསམ་གཏན་སྟོབས་དག་གིས། །

如是菩萨依定力，

ཕ་རོལ་སོན་པ་སྟོང་གནས་སྤྱང་ན་འདའ་མི་འགྱུར། །

到岸住空不涅槃。

སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ཡོན་ཏན་མཚོག་ཏུ་འགྲོ་བ་དང། །

欲成众生功德最，

སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་མཚོག་ཏུ་མྱད་བྱུང་མཚོག་རེག་དང། །

证最稀有佛胜智，

ཚོས་གྱི་སྦྱིན་པ་རབ་མཚོག་དམ་པ་སྦྱིན་འདོད་གང་། །

发放上胜妙法施，

ཕན་མཛད་རྣམས་གྱི་གནས་མཚོག་འདི་ལ་བརྟེན་པར་བགྱི་གྱིས། །

当依利者此胜处。

བསྐྱབ་པ་འདི་ནི་འདྲན་པའི་བསྐྱབ་པ་ཡོངས་བརྗོད་པ། །

此学处乃导师说，

བསྐྱབ་པ་ཇི་སྟེད་ཀུན་གྱི་མཚོག་དང་གོང་ན་མེད། །

诸学之最是无上，

མཁས་པ་གང་ཞིག་བསྐྱབ་ཀུན་ཕ་རོལ་འགྲོ་འདོད་པས། །

智者欲学到彼岸，

སངས་རྒྱལ་བསྐྱབ་པ་ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་འདིར་སྒོལ། །
 当学佛学此般若。
 འདི་ནི་ཚོས་གཏེར་མཚོག་དང་ཚོས་མཛོད་དམ་པ་ཡིན། །
 此胜法藏妙法藏，
 སངས་རྒྱལ་རིགས་ཡིན་འགྲོ་བའི་བདེ་དང་སྦྱིད་པའི་མཛོད། །
 佛种众生安乐藏，
 འདས་དང་མ་བྱོན་བྱོགས་བཅུའི་འཛིག་རྟེན་མགོན་པོ་རྣམས། །
 过去未来十方佛，
 དེ་དག་འདི་ལས་འཁྲུངས་ཀྱང་ཚོས་དབྱིངས་ཟད་མི་འགྲུང། །
 此生法界不穷尽。
 ཤིང་དང་འབྲས་སུ་མི་ཏོག་ནགས་ཚལ་ཇི་སྟེད་པ། །
 所有树果花林园，
 དེ་དག་ཐམས་ཅད་ས་ལས་ཡང་དག་འབྱུང་ཞིང་འཕྲོན། །
 皆从地生并呈现，
 འོན་ཀྱང་ས་ལ་ཟད་པ་མེད་ཅིང་འཕེལ་བ་མེད། །
 大地无尽亦无增，
 ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་རྣམ་པར་མི་ཏོག་སྒྲོ་བ་མེད། །
 不失无念无厌倦。

སངས་རྒྱལ་སྤྱོད་དང་ཉན་ཐོས་རང་རྒྱལ་ལྷ་རྣམས་དང་། །

佛子声闻独觉天，

འགོ་བ་ཀུན་གྱི་བདེ་སྦྱིད་ཚོས་རྣམས་ཇི་སྟེད་པ། །

一切众生安乐法，

དེ་ཀུན་གྱིས་རབ་པ་པོ་ལ་ཕྱིན་པ་མཚོག་ལས་བྱུང་། །

悉由殊胜般若生，

གྱིས་རབ་རྣམས་ཀྱང་ཟད་པ་མེད་ཅིང་འཕེལ་བ་མེད། །

智慧无尽亦无增。

སེམས་ཅན་ཐ་མ་འབྲིང་དང་མཚོག་གྱུར་ཇི་སྟེད་པ། །

所有下中上有情，

དེ་ཀུན་མ་རིག་ལས་བྱུང་བདེ་བར་གཤེགས་པས་གསུངས། །

佛说皆由无明生，

རྒྱུ་རྣམས་ཚོགས་ནས་སྤྲུག་བསྐྱེད་འབྲུལ་འཁོར་རབ་ཏུ་འབྱུང་། །

众缘聚合极生苦，

མ་རིག་འབྲུལ་འཁོར་དེ་ནི་ཟད་མེད་འཕེལ་བ་མེད། །

无明无尽亦无增。

ཡེ་གྱིས་རྒྱལ་སྤོ་ཐབས་དང་ཅུ་བ་ཇི་སྟེད་པ། །

智慧理门方便本，

དེ་ཀྱན་གཤམ་རབ་པ་ལོ་ལྷན་པ་མཚོག་ལས་བྱུང་། །
 皆由殊胜般若生，
 རྒྱུ་རྣམས་ཚོགས་ནས་ཡེ་གཤམ་ལྟུང་ལ་ལོར་རབ་ཏུ་ལྟུང་། །
 众缘聚合极生智，
 གཤམ་རབ་པ་ལོ་ལྷན་ལ་ཟད་མེད་འཕེལ་བ་མེད། །
 般若无尽亦无增。
 བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་གང་ཞིག་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་ལ། །
 菩萨知晓此缘起，
 སྐྱེ་མེད་ཟད་པ་མེད་པར་གཤམ་རབ་འདི་གཤམ་ཏེ། །
 无生无灭此般若，
 ཉི་མ་སྒྲིན་མེད་འོད་ཟེར་འཕྲོ་བས་སྐྱེན་བསལ་ལྟར། །
 如日无云放光芒，
 མ་རིག་འཕྲིབས་པོ་བཙོམ་ནས་རང་བྱུང་ཐོབ་པར་འགྱུར། །
 除无明暗获自然。
 མཐུ་ཚེན་ལྡན་པ་བསམ་གཏན་བཞིས་ཀྱང་གནས་བྱེད་ལ། །
 具大力者依四禅，
 རྟེན་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གནས་པར་བྱེད་པ་མེད། །
 能住非依亦无住，

འོན་ཀྱང་བསམ་གཏན་ཡན་ལག་བཅས་པ་བཞི་པོ་འདི། །

然依此四禅定支，

བྱང་ཚུབ་དམ་པ་མཚོག་ཐོབ་པ་ཡི་རྟེན་དུ་འགྱུར། །

成得大菩提所依。

ཤེས་རབ་མཚོག་ཐོབ་བསམ་གཏན་དག་ལ་གནས་པ་ནི། །

获胜智慧住禅定，

གཟུགས་མེད་ཉིང་འཛིན་དམ་པ་བཞི་ཡང་ཉམས་སུ་མྱོང། །

受四无色妙等持，

བསམ་གཏན་འདི་དག་བྱང་ཚུབ་དམ་པ་མཚོག་ལ་ཕན། །

此定利胜妙菩提，

བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཟག་པ་ཟད་མྱིར་སློབ་པ་མིན། །

菩萨非为漏尽学。

འདི་ནི་ཡོན་ཏན་སོགས་པའི་ངོ་མཚར་མུད་བྱུང་སྟེ། །

此是积德之奇迹，

བསམ་གཏན་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་གནས་ནས་མཚན་མ་མེད། །

住定等持而无相，

དེ་ལ་གནས་རྣམས་གལ་ཏེ་ལུས་ནི་ཞིག་གྱུར་ན། །

安住彼中若身亡，

བསམ་པ་རི་བཞིན་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་ཡང་སྟེ་བ། །
 随意受生欲界中。
 དཔེར་ན་འཇམ་གླིང་མི་ཞིག་སྟོན་ཆད་ལྷ་ཡུལ་གྱི། །
 如瞻洲人昔未至，
 ལྷ་ཡི་གོང་ཁྱེར་མཚོག་ཏུ་མ་བྱིན་བྱིས་སོང་སྟེ། །
 天境天城后前往，
 དེ་ན་ཡོངས་སུ་གཟུང་བའི་ཡུལ་དེ་རྣམས་མཐོང་ནས། །
 见彼拥有一切境，
 བྱིས་འདིར་འོང་བར་གྱུར་ན་ཆགས་པར་མི་བྱེད་ལྷོད། །
 复还此处不贪执。
 དེ་བཞིན་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཡོན་ཏན་མཚོག་འཆང་བ། །
 菩萨持有胜功德，
 རྣལ་འབྱོར་བརྩོན་ཏེ་བསམ་གཏན་ཏིང་འཛིན་ལ་གནས་ནས། །
 精勤瑜伽住禅定，
 བྱིར་ཡང་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་གནས་ཏེ་ཆགས་པ་མེད། །
 后住欲界无贪著，
 རྒྱ་ཡིས་བདུ་བཞིན་དུ་བྱིས་པའི་ཚོས་མི་གནས། །
 不住凡法如水莲。

བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྦྱིན་བྱ་དང་། །
 至尊唯为成熟众，
 ཞིང་སྤང་ཕ་རོལ་ཕྱིན་ཚོགས་དོན་བྱེད་ཁོ་ནར་ཟད། །
 修行刹土圆满度，
 བྱང་ཚུབ་ཡོན་ཏན་ཕ་རོལ་ཕྱིན་ཉམས་འགྱུར་འོང་ཞེས། །
 失菩提德波罗蜜，
 གཟུགས་མེད་ཁམས་སུ་སྦྱེ་བ་དོན་དུ་གཉེར་མི་བྱེད། །
 不求转生无色界。
 དབེར་ན་མི་ཞིག་རིན་ཆེན་གཏེར་ནམས་རྟེན་གྱུར་ན། །
 如人获得珍宝藏，
 དེ་ལ་འདོད་པའི་སློ་ནི་བསྐྱེད་པར་མ་བྱས་ལ། །
 于其未起爱乐心，
 དེས་ཀྱང་དུས་གཞན་ཞིག་ན་དེ་དག་ཡོངས་སུ་སྤངས་ཤིང་། །
 彼于他时取彼等，
 སྤངས་ནས་བྱིམ་དུ་སོང་སྟེ་ཆགས་པར་མི་བྱེད་ལྟར། །
 取而还家不贪执。
 དེ་བཞིན་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་མཁས་པ་དགའ་བ་དང་། །
 善巧菩萨喜乐施，

一
若
攝
頌
釋

བདེ་སྦྱིན་བསམ་གཏན་ཉིང་འཛིན་ཞི་བ་བཞི་ཐོབ་ནས། །
 获四禅定寂等持，
 བསམ་གཏན་བདེ་ལྡན་བསམ་གཏན་ཉིང་འཛིན་ཐོབ་བཏང་སྟེ། །
 具禅乐弃所得定，
 འགོ་ལ་སྦྱིང་བཅུར་ལྡན་པ་ཕྱིར་ཡང་འདོད་ཁམས་འཇུག །
 悲悯众生入欲界。
 གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉིང་འཛིན་བསམ་གཏན་གནས། །
 若菩萨住禅等持，
 དག་བཅོམ་རང་རྒྱལ་ཐེག་པར་འདོད་པའི་སྦོེ་བསྦྱེད་ན། །
 欲求罗汉独觉乘，
 མཉམ་པར་མ་བཞག་ཚོད་ཅིང་སེམས་གཡེངས་གྱུར་པ་སྟེ། །
 非定掉散失佛德，
 སངས་རྒྱས་ཡོན་ཏན་ཡོངས་ཉམས་མཉན་པ་གྱུ་ཞིག་བཞིན། །
 犹如舟子坏船只。
 གཞན་ཡང་གཟུགས་དང་སྐྱ་དང་དེ་བཞིན་དྲི་དང་རོ། །
 此外虽勤享色声，
 རེག་དང་འདོད་ཡོན་ལྡན་ལ་མངོན་པར་བརྩོན་གྱུར་གྱང། །
 香与味触五欲妙，

一
般
若
摄
颂

དག་བཅོམ་རང་རྒྱལ་ཐེག་བྲལ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དགའ་ན། །

离小乘喜菩提心，

དབའ་བོ་རྟག་ཏུ་མཉམ་བཞག་ཡིན་པར་གཤམ་པར་བྱ། །

当知勇士恒入定。

སེམས་ཅན་གང་དག་གཞན་ཕྱིར་སེམས་པ་རྣམ་དག་པ། །

为余有情心清净，

བརྩོན་འགྲུས་པ་ལོ་ཕྱིན་ལ་མངོན་བརྩོན་རྣམ་པར་སྤྱོད། །

勤行精进波罗蜜，

དབེར་ན་བྲན་མོ་ཚུ་རྒྱན་དབང་མེད་རྗེ་བོའི་དབང། །

如取水仆受主制，

དེ་བཞིན་དཔལ་རྣམས་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་དབང་གིས་འགྲོ། །

勇士随从众生行。

སྤྱོ་བ་བྱས་སམ་འོན་ཏེ་རྟག་ཏུ་བརྗོད་ཀྱང་རུང་། །

责骂抑或常殴打，

བྲན་མོ་རྗེ་བོ་ལ་ནི་སློག་ཚོག་མི་སྤྱི་ཡི། །

女仆于主不顶撞，

འདི་ཡིས་བདག་ནི་བསད་པར་འགྱུར་དུ་འོང་སྐྱམ་ནས། །

思量彼将杀害我，

གིན་ཏུ་སྐྱུག་པའི་ཡིད་ཀྱིས་འཇིགས་བཅས་ཟླེལ་གྱིས་གནོན། །

怀极恐惧受其压。

དེ་བཞིན་བྱང་ཆུབ་ཆེད་དུ་བྱང་ཆུབ་མཚོག་ཞུགས་པ། །

为菩提入大菩提，

འགོ་བ་ཀུན་ལ་བྱམ་གྱུར་བཞིན་དུ་གནས་པར་བྱ། །

当如众生之奴仆，

འདི་ལས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་ཅིང་ཡོན་ཏན་རྫོགས་པར་འགྱུར། །

依此成佛圆功德，

རྩ་དང་གིང་ལས་མེ་བྱུང་བས་ནི་དེ་ཉིད་སླེག། །

草木失火焚烧彼。

བདག་གི་བདེ་བ་བཏང་ནས་རེ་བ་མེད་སེམས་ཀྱིས། །

舍弃自乐无求心，

སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་དགོས་ལ་ཉིན་མཚན་མངོན་པར་བརྩོན། །

昼夜精进众生利，

བྱ་གཅིག་པ་ལ་མ་ནི་རིམ་གོ་བྱེད་པ་ལྟར། །

当如生母侍独子，

བསམ་པ་ཐག་བས་རྣམ་པར་སྐྱོ་མེད་གནས་པར་བྱ། །

诚心无厌而行持。

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ཞིག་ཡུན་རིང་ལམོར་འདོད་ཅིང་། །

菩萨欲长住轮回，

སེམས་ཅན་དོན་དང་ཞིང་སྦྱང་བརྩོན་པའི་རྣམ་འབྱོར་པ། །

勤利众生修刹土，

སྦྱོབ་འདི་སློ་ནི་རྣམ་ཙམ་སྦྱེ་བར་མི་འགྲུར་ན། །

纤尘不生厌倦心，

དེ་ནི་བརྩོན་འགྲུས་པ་རོལ་བྱིན་ལྡན་གཡེལ་བ་མེད། །

彼具精进无懈怠。

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མི་མཁའས་བསྐྱལ་བ་བྱེ་བ་བགྲང་། །

不巧菩萨俱胝劫，

གལ་ཉེ་རིང་བར་འདུ་གཤམ་སྤྲུག་བསྐྱལ་བྱང་ཆུབ་སྦྱབ། །

久想苦想修菩提，

ཡང་དག་ཚོས་སྦྱབ་བྱེད་ཚེ་ཡུན་རིང་སྤྲུག་བསྐྱལ་འགྲུར། །

修行正法成长苦，

དེས་ན་བརྩོན་འགྲུས་པ་རོལ་བྱིན་ཉམས་ལེ་ལོ་ཅན། །

失精进度懒惰者。

བྱང་ཆུབ་མཚོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ་ནས་བཟུང་སྟེ། །

初发殊胜菩提心，

一
若
摄
颂
释

བྱང་ཚུབ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་གྱི་བར། །

至获无上菩提间，

ཉིན་མཚན་གཅིག་ཙམ་དུ་ནི་ཡིད་ལ་སེམས་བྱེད་ན། །

作意仅一昼夜时，

མཁས་པ་གསལ་བས་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་པར་རིག་པར་བྱ། །

当知明智行精进。

གལ་ཏེ་འགའ་ཞིག་འདི་སྐད་རི་རབ་རི་བཞིག་པའི། །

若有说毁须弥山，

རྗེས་ལ་བྱང་ཚུབ་མཚོག་ཐོབ་འགྱུར་ཞེས་སྒྲ་བ་ལས། །

随继将得大菩提，

རི་སྟེ་སྟེ་བའི་སྒྲིང་ཚད་ཀྱང་སེམས་བྱེད་ན། །

生厌倦心思其量，

དེ་ཚེ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ལེ་ལོར་གྱུར་བ་ཡིན། །

尔时菩萨成懈怠。

རི་སྟེ་དེ་ནི་འདི་ཙམ་ཚོད་ལྟ་ཅི་དགའ་ཞེས། །

仅此限度有何难？

སྐད་ཅིག་ཙམ་ལ་རི་རབ་ཐལ་བར་བརྒྱག་སེམས་སྐྱེད། །

发刹那粉山王心，

བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་མཁའ་པ་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་པ་སྟེ། །

智者菩萨行精进，

རིང་པོར་མི་ཐོགས་འདྲེན་པའི་བྱང་ཆུབ་མཚོག་ཐོབ་འགྲུར། །

不久获佛胜菩提。

འགྲོ་བ་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་བྱས་ནས་དོན་བྱ་ཞེས། །

成熟众生行利益，

གལ་ཉེ་ལྷན་དང་དག་དང་ཡིད་གྱིས་བརྩོན་བྱེད་ན། །

若身语意精勤行，

བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་གནས་པས་ལེ་ལོར་གྱུར་པ་སྟེ། །

存有我想成懈怠，

ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ལས་རིང་འགྲུར་གནམ་ས་བཞིན། །

远一切智如天地。

གང་ཚེ་ལྷན་དང་སེམས་དང་སེམས་ཅན་འདུ་ཤེས་མེད། །

时无身心众生想，

འདུ་ཤེས་རྣམ་པར་ལོག་ནས་གཉིས་སུ་མེད་ཚོས་སྟོང། །

灭想行持不二法，

འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་ཞི་བ་མི་ཉམས་མཚོག་འདོད་པའི། །

佛说是求寂不失，

བརྩོན་འགྲུས་པ་རོལ་བྱིན་ཅེས་པན་པ་མཛད་པས་གསུངས། །

大菩提者精进度。

གལ་ཏེ་གཞན་ལས་ངན་བཟོད་ཚིག་རྩུབ་ཐོས་གྱུར་ན། །

若闻他说粗恶语，

བདག་བདེ་ཡིན་ཞེས་བྱང་རྩུབ་སེམས་དཔའ་མཁས་པ་དགལ། །

我乐善巧菩萨喜，

སུ་སྐྱ་སུས་ཐོས་གང་གིས་གང་ཞིག་གང་གི་བྱིར། །

孰说孰闻以何说，

བཟོད་པའི་པ་རོལ་བྱིན་མཚོག་ལྡན་པ་མཛད་ས་པ་ཡིན། །

具胜忍度是智者。

བྱང་རྩུབ་སེམས་དཔའ་གང་ཞིག་བཟོད་པའི་ལེགས་ཚོས་ལྡན། །

菩萨若具忍善法，

གང་ཞིག་སྟོང་གསུམ་རིན་ཚེན་བཀའ་སྟེ་འཛིག་རྟེན་མཁྱེན། །

三千世界满宝供，

སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་དགྲ་བཅོམ་རང་རྒྱལ་ལུལ་བྱས་པ། །

罗汉缘觉世间解，

སྐྱིན་པའི་ལུང་པོས་དེ་ལ་བསོད་ནམས་ཆར་མི་ཤོད། །

施蕴不及彼福德。

བཟོད་ལ་གནས་པའི་ལུས་ནི་ཡོངས་སུ་དག་འགྱུར་ཏེ། །

住安忍者身洁净，

སུམ་ཅུ་ཚུ་གཉིས་མཚན་དང་མཐུ་སྟོབས་པ་མཐའ་ཡས། །

三十二相力无穷，

སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཚོས་རབ་སྟོང་པ་སྒྲོགས་པར་བྱེད། །

于诸有情宣空法，

འདི་ནི་བཟོད་ལྡན་དེ་ལ་འགྲོ་བ་དགའ་འགྱུར་མཁས། །

众喜具忍成智者。

གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་ལ་ལས་ཅན་དན་སུར་མ་སྤངས། །

有众生取檀香包，

རབ་གུས་བྱང་རླབ་སེམས་དཔའ་ལ་ནི་ཉུག་བྱེད་ལ། །

恭敬涂敷菩萨身，

གཞན་ཞིག་མེ་མདག་མགོ་ལ་འཐོར་བྱེད་གཉིས་ཀ་ལ། །

或有火烬撒其头，

དེ་ཡིས་མཉམ་ཞིང་སྟོམས་པའི་སེམས་ནི་བསྐྱེད་པར་བྱ། །

于二者起平等心。

བྱང་རླབ་སེམས་དཔའ་མཁས་པས་དེ་ལྟར་བཟོད་བྱས་ནས། །

智者菩萨安忍已，

སེམས་བསྐྱེད་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་མཚོག་ཏུ་ཡོངས་བསྐྱོས་ན། །

发心回向大菩提，

དཔལ་བོ་འཛིག་རྟེན་ཀླན་ལ་བཟོད་པས་དག་བཅོམ་དང་། །

勇士为世安忍胜，

རང་རྒྱལ་སེམས་ཅན་ཁམས་མང་ཇི་སྟེད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན། །

罗汉独觉众有情。

བཟོད་བྱེད་འདི་སྣམ་དུ་ཡང་སེམས་ནི་བསྐྱེད་བྱ་སྟེ། །

能忍者当生此心：

སེམས་དམྱལ་དུད་འགོ་གཤིན་རྗེའི་འཛིག་རྟེན་སྣུག་བསྐྱེད་མང་། །

狱畜阎罗界多苦，

འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་རྒྱ་ཡིས་དབང་མེད་གཞོད་མྱོང་ན། །

欲因受害不自主，

བྱང་ཆུབ་ཆེད་དུ་ཅི་ཕྱིར་ང་བཟོད་མི་བྱ་སྟེ། །

我为菩提何不忍？

ལྷག་དབྱུག་མཚོན་དང་བསད་དང་བཅིངས་དང་བརྟེན་པ་དང་། །

鞭棍兵刃打杀缚，

མགོ་གཅོད་པ་དང་རྣ་བ་རྐང་ལག་སྣ་གཅོད་དང་། །

砍头断耳鼻手足，

འདིག་རྟེན་སྲུག་བསྐྱེད་ཅི་སྟེན་བདག་གིས་བཟོད་སྦྲུམ་པ། །
 世间诸苦我能忍，
 བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་བཟོད་པའི་མ་རོལ་བྱིན་ལ་གནས། །
 菩萨安住忍辱度。
 རྒྱལ་བྲིམས་ཀྱིས་ནི་ཞི་བ་འདོད་རྣམས་འཕགས་པར་འགྱུར། །
 戒令求寂者超胜，
 ལྷོ་བས་བཅུའི་སྟོན་ཡུལ་གནས་གིང་རྒྱལ་བྲིམས་ཉམས་པ་མེད། །
 十力行境戒无失，
 ལྷོ་མ་པའི་བྱ་བ་ཅི་སྟེན་ཀུན་གྱི་རྗེས་སུ་འཇུག། །
 戒行随行于一切，
 སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ཕན་བྱིར་དེ་ཡང་བྱང་རྒྱུ་བསྟོ། །
 回向菩提为利生。
 གལ་ཏེ་རང་རྒྱལ་དག་བཅོམ་བྱང་རྒྱུ་རེག་འདོད་ན། །
 欲得独觉罗汉果，
 རྒྱལ་བྲིམས་འཆལ་ཅིང་མི་མཁས་དེ་བཞིན་སྟོན་པ་ཉམས། །
 破戒无知失行为，
 ཅི་སྟེན་བྱང་རྒྱུ་ཞི་བ་མཚོག་ཏུ་ཡོངས་བསྟོ། །
 回向寂灭胜菩提，

འདོད་ཡོན་བརྩོན་ཡང་ཚུལ་བྲིམས་པ་རོལ་བྱིན་ལ་གནས། །

勤欲妙亦住戒度。

ཚོས་གང་ངེས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཡོན་ཏན་འབྱུང་འབྱུང་བ། །

法解菩提功德生，

དེ་ནི་ཡོན་ཏན་ཚོས་ལྡན་རྣམས་གྱི་ཚུལ་བྲིམས་དོན། །

具功德法戒律义，

ཚོས་གང་པན་བྱེད་རྣམས་གྱི་བྱང་ཚུབ་ཡོངས་ཉམས་བ། །

法失利者之菩提，

འདི་ནི་ཚུལ་བྲིམས་འཚལ་ཅེས་རྣམ་པར་འབྲེན་པས་གསུངས། །

此谓破戒导师语。

གལ་ཏེ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་འདོད་ཡོན་ལྡན་སྤྱོད་ཀྱང་། །

菩萨纵享五欲妙，

སངས་རྒྱས་ཚོས་དང་འཕགས་པའི་དགོ་འདུན་སྐྱབས་སོང་སྟེ། །

然皈依佛法圣僧，

སངས་རྒྱས་འགྲུབ་བྱ་སྣམ་དུ་ཀུན་མཁྱེན་ཡིད་བྱེད་ན། །

思维成佛念遍知，

མཁས་པ་ཚུལ་བྲིམས་པ་རོལ་བྱིན་གནས་རིག་པར་བྱ། །

当知智者住戒度。

གལ་ཏེ་བསྐྱལ་བ་བྱེ་བར་དག་བའི་ལས་ལམ་བཟུ། །

俱胝劫行十善业，

སྒྲོན་ཀྱང་རང་རྒྱལ་དག་བཅོམ་ཉིད་ལ་འདོད་སྦྱོད་ན། །

然求独觉罗汉果，

དེ་ཚེ་ཚུལ་བྲིམས་སྒྲོན་བྱང་ཚུལ་བྲིམས་ཉམས་བ་ཡིན། །

时戒有过是失戒，

སེམས་བསྐྱེད་དེ་ནི་ལས་ལམ་བས་ཀྱང་གིན་ཏུ་ཕྱི། །

彼发心罪重他胜。

ཚུལ་བྲིམས་སྤང་ཞིང་བྱང་ཚུབ་མཚོག་ཏུ་ཡོངས་བསྐྱོལ། །

守戒回向大菩提，

དེ་ཡིས་རྣོམ་སེམས་མིན་ཅིང་བདག་བསྟོད་མི་བྱེད་ལ། །

无骄慢心不赞自，

ང་ཡི་འདུ་གེས་སེམས་ཅན་འདུ་གེས་ཡོངས་སུ་སྤངས། །

尽除我想众生想，

བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཚུལ་བྲིམས་པ་རོལ་བྱིན་གནས་བརྗོད། །

菩萨住戒波罗蜜。

གལ་ཏེ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྒྱལ་བའི་ལས་སྒྲོན་པ། །

若行佛道菩萨思，

སེམས་ཕན་འདི་དག་སྤྲིམས་ལྡན་འདི་དག་སྤྲིམས་འཆལ་ཞེས། །

此等具戒此破戒，

སྣ་ཚོགས་འདུ་ཤེས་ལུགས་པ་ཤིན་ཏུ་ཚུལ་སྤྲིམས་འཆལ། །

起种种想是破戒，

ཚུལ་སྤྲིམས་ཉམས་ཤིང་དེ་ལ་ཡོངས་དག་ཚུལ་སྤྲིམས་མེད། །

失戒不具清净戒。

གང་ལ་བདག་གི་འདུ་ཤེས་སེམས་ཕན་འདུ་ཤེས་མེད། །

谁无我想众生想，

འདུ་ཤེས་འདོད་ཆགས་བྲལ་ལ་སྣོམ་མིན་ག་ལ་ཡོད། །

离想贪岂有恶戒？

གང་ལ་སྣོམ་དང་སྣོམ་བ་མ་ཡིན་སྣོམ་སེམས་མེད། །

谁无执戒非戒心，

འདི་ནི་ཚུལ་སྤྲིམས་སྣོམ་པར་རྣམ་པར་འདྲེན་བས་གསུངས། །

导师说此是戒律。

སེམས་ཕན་དག་པ་གང་ཞིག་དེ་ལྟར་སྤྲིམས་ལྡན་པ། །

清净有情具戒律，

སྤྲིམས་དང་མི་སྤྲིམས་ཀྱིན་ལ་ལྟ་བུ་མེད་པ་ཡིན། །

不见可爱不可爱，

མགོ་དང་རྐང་ལག་གཏོང་ཞིང་ལུས་པའི་སེམས་ཀྱང་མེད། །

施头手足无怯心，

བདོག་པ་ཐམས་ཅད་གཏོང་ཞིང་རྟག་ཏུ་ཞེན་པ་མེད། །

布施所有恒无执。

ཚོས་རྣམས་རང་བཞིན་བདག་མེད་ཡ་མ་བརྒྱར་གཤམ་ནས། །

知法无性我不实，

བདག་གི་ག་ཡང་གཏོང་ལ་ལུས་པའི་སེམས་མེད་ན། །

纵舍自体无怯心，

དེ་ཚེ་ཕྱི་རོལ་དངོས་པོ་གཏོང་བ་སློབ་ཅི་དགོས། །

尔时况施身外物？

གལ་ཏེ་སེར་སྣ་བྱེད་པ་དེ་ནི་གནས་མེད་དོ། །

无有慳吝之是处。

བདག་ཏུ་འདུ་གཤམ་དངོས་ལ་བདག་གིར་འཛིན་པས་ཚགས། །

我想执物为我所，

སྤྱན་པོ་རྣམས་ལ་གཏོང་བའི་སློ་ལྟ་ག་ལ་ཡོད། །

贪愚焉有施舍心？

སེར་སྣ་ཅན་ནི་ཡི་དུགས་གནས་སུ་སྤྱེ་བར་འགྱུར། །

吝啬转生饿鬼处，

རི་སྟེ་མིར་སྐྱེས་ན་ཡང་དེ་ཚེ་དབུལ་པོར་འགྱུར། །
 投生为人亦贫穷。
 དེ་ཚེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་ཅན་དབུལ་གཤེས་ནས། །
 菩萨知众贫乏已，
 གཏོང་ལ་མོས་པར་འགྱུར་ཞིང་རྟག་ཏུ་ལྷག་པར་གཏོང་། །
 渴求舍施恒博施，
 སྐྱིད་བཞི་ལེགས་པར་བརྒྱན་པ་མཆིལ་མའི་ཐལ་བ་འདྲ། །
 四洲庄严如唾沫，
 ཕྱིན་ནས་དགའ་བར་འགྱུར་གྱིས་སྐྱིད་ཐོབ་དེ་ལྟ་མིན། །
 施喜得洲非如是。
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཁས་པ་གསལ་བ་སྲིད་གསུམ་གྱི། །
 明智菩萨如此思，
 སེམས་ཅན་རི་སྟེ་དེ་དག་ཀུན་ལ་སྦྱིན་པ་འདི། །
 但愿依此而布施，
 ཕྱིན་པར་གྱུར་ཅིག་སྐྱེས་དུ་བསམས་ནས་སྦྱིན་ཕྱིན་ལ། །
 三有众生发放施。
 དེ་ཡང་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་བྱང་ཆུབ་མཚོག་ཏུ་བསྐྱོ། །
 利生回向大菩提。

般若摄颂

སྤྱིན་པ་བྱིན་ནས་དངོས་ལ་གནས་པར་བྱེད་པ་མེད། །

施已于事无能住，

དེ་ནི་ནམ་དུའང་རྣམ་པར་སྤྱིན་ལ་རེ་བ་མེད། །

彼永不求异熟果。

དེ་ལྟར་གཏོང་ལ་མཁས་པ་ཐམས་ཅད་གཏོང་བ་སྟེ། །

如是知舍施一切，

ཚུང་བུ་བཏང་ལ་མང་པོ་དཔག་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར། །

施少成多无有量。

སྤྱིན་པ་གསུམ་ན་སེམས་ཅན་མ་ལུས་ཇི་སྟེད་པ། །

三有无余诸众生，

ཡོངས་སུ་བརྟག་པ་བརྒྱུད་སྟེ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །

假设彼等无量劫，

འཇིག་རྟེན་མཁྱེན་པ་སངས་རྒྱས་དག་བཙུམ་རང་རྒྱལ་ལ། །

供世间解佛罗汉，

བསྐྱལ་པ་མཐའ་ཡས་སྤྱིན་བྱིན་ཉན་ཐོས་ལེགས་འཚོལ་ན། །

独觉而求声闻果。

བྱུང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་མཁས་པ་ཐབས་མཁས་གང་ཞིག་གིས། །

善巧方便智菩萨，

དེ་དག་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་ལ་ཡི་རང་ནས། །
 随喜彼等做福事，
 སེམས་ཅན་དོན་དུ་བྱང་ཚུབ་མཚོག་རབ་ཡོངས་བསྟོན། །
 利生回向大菩提，
 ཡོངས་སུ་བསྟོ་བས་འགོ་བ་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གཏོན། །
 回向胜过诸群生。
 རོར་བུ་མཚིང་ལུའི་ལུང་པོ་ཚེན་པོར་གྱུར་བ་ཡང་། །
 如砮砮宝纵成堆，
 རིན་ཚེན་བཱེུ་བྱ་གཅིག་དེ་ཀླན་ཟིལ་གྱིས་གཏོན། །
 一琉璃宝能胜彼，
 དེ་བཞིན་འགོ་ཀླན་སྦྱིན་པའི་ལུང་པོ་རྒྱ་ཚེན་ཀླན། །
 众生广大诸布施，
 རྗེས་སུ་ཡི་རང་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔས་ཟིལ་གྱིས་གཏོན། །
 随喜菩萨胜过彼。
 གལ་ཏེ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔས་འགོ་ལ་སྦྱིན་བྱིན་ནས། །
 若菩萨于众生施，
 དེ་ལ་བདག་གིར་མི་བྱེད་དངོས་པོ་འཕངས་མེད་ན། །
 不执我所不惜事，

一
般
若
摄
颂

དེ་ལས་དག་བའི་རྩ་བ་མཐུ་ཚེན་འཕེལ་འགྱུར་ཏེ། །

彼生善根增大力，

སྤྱིན་མེད་འོད་ལྗན་ལྷ་དགྲིལ་ཡར་གྱིང་བཞིན་ནོ། །

犹如无云上弦月。

སྐབས་ལྔ་པའོ། །

第五品终

བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱིན་པས་ཡི་དྲུགས་འགོ་བ་གཙོད། །

菩萨布施离饿鬼，

དབུལ་བ་དང་ནི་དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་གཙོད། །

中止贫穷诸烦恼，

སྤྱོད་ཚེ་འོངས་སྤྱོད་མཐའ་ཡས་རྒྱས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །

行时广得无量财，

སྤྱིན་པས་སྤུག་བསྐྱེད་གྱུར་བའི་སེམས་ཅན་ཡོངས་སྤྱིན་བྱེད། །

布施成熟苦有情。

ཁྲིམས་ཀྱིས་དུད་འགོའི་འགོ་བ་དུ་མའི་ངོ་བོ་དང། །

依戒能断旁生体，

མི་ཁོམ་བརྒྱད་སྤོང་དེ་ཡིས་དལ་བ་ཉག་ཏུ་རྟེན། །

离八无暇恒得闲，

བཟོད་པས་གཟུགས་བཟང་དམ་པ་རྒྱ་ཆེན་ཐོབ་འགྱུར་ཏེ། །
 忍得广大微妙相，
 གསེར་མདོག་སྤྲུག་ཅིང་འགོ་བས་ལྷ་བའི་འོས་སུ་འགྱུར། །
 宛如金色众乐见。
 བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་ནི་དཀར་པོའི་ཡོན་ཏན་འགྲིབ་མི་འགྱུར། །
 精进白法不减失，
 ཡེ་ཤེས་མཐའ་ཡས་རྒྱལ་བའི་བང་མཛོད་རྙེད་པར་འགྱུར། །
 得无边智佛宝库，
 བསམ་གཏན་ཀྱིས་ནི་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་སྤྲད་པ་འདོད། །
 禅定舍弃呵欲妙，
 རིག་དང་མངོན་པར་ཤེས་དང་ཉིང་འཛིན་མངོན་པར་སྦྱབ། །
 成就明通及等持。
 ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་ཚོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡོངས་ཤེས་ནས། །
 依慧遍知法自性，
 ཁམས་གསུམ་མ་ལུས་བ་ལས་ཡང་དག་འདའ་བར་འགྱུར། །
 真超无余诸三界，
 མི་ཡི་ཁྱེད་མཚོག་འཁོར་ལོ་རིན་ཆེན་བསྐྱོར་བྱས་ནས། །
 人中之尊转宝轮，

སྤྱུག་བསྐྱེལ་ཟད་པར་བྱ་བྱིར་འགྲོ་ལ་ཚོས་ཀྱང་སྟོན། །

为尽苦于众说法。

སྐབས་དྲུག་པའོ། །

第六品终

ཚོས་འདི་ཡོངས་ཚོགས་བྱས་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ། །

此法圆满彼菩萨。

སྐབས་བདུན་པའོ། །

第七品终

一
若
攝
頌
釋

ཡོངས་དག་ཞིང་དང་སེམས་ཅན་དག་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན། །

受持净土摄净情，

སངས་རྒྱས་རྒྱད་དང་ཚོས་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱང་ཡོངས་སུ་འཛིན། །

受持佛种及法种，

དེ་བཞིན་དགེ་འདུན་རྒྱད་དང་ཚོས་ཀྱན་ཡོངས་སུ་འཛིན། །

圣僧之种一切法。

འགྲོ་བའི་ནད་གསོ་མཛད་པ་སྤྱན་པའི་མཚོག་གྱུར་པས། །

疗众生疾大明医，

ཤེས་རབ་བསྟན་པ་བྱང་ཆུབ་ལམ་ལྡན་འདི་གསུངས་ཏེ། །

示慧说此菩提道，

མིང་གི་ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན་སྣུང་པ་བྱང་ཆུབ་ལམ། །

摄功德宝菩提道，

ལམ་འདི་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱིས་ཐོབ་པར་བྱ་བྱིར་བཤད། །

为众生得说此道。

སྐབས་བརྒྱད་པའོ། །

第八品终

འཕགས་པ་གེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྣུང་པ་ཚོགས་སུ་བཅད་པ་རྫོགས་སོ། །

圣般若摄颂圆满！

ཏྲུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བེདྲཱ་ཀ་ར་སིང་ཏ་དང་། །ཞུ་ཆེན་གྱི་ལོ་རྩེ་བ་བན་དེ་དཔལ་བཅུགས་གྱིས་

བསྐྱར་ཅིང་ཞུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ། །།

印度堪布布雅嘎热桑哈与主校译师万德拜则由梵译藏并校勘抉择。

一
般
若
摄
颂

